МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кваліфікаційна робота
магістра

на тему **СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0353-ап-з
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Переклад (англійський)
Міщенко Лілія Олександрівна

Керівник к.ф.н., доц. Погонець В. В.

Рецензент к.ф.н., доц. Хацер Г. О.

Запоріжжя – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра теорії та практики перекладу з англійської мови
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 «Філологія»
Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
Освітньо-професійна програма Переклад (англійський)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
_____
«____»_____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
МІЩЕНКО ЛІЛІЇ ОЛЕКСАНДРІВНІ
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проєкту) «Специфіка перекладу англомовних фразеологічних одиниць українською мовою у публіцистичних текстах»

Керівник кваліфікаційної роботи (проєкту) Погонець Вікторія Вікторівна, к.ф.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «28» лютого 2024 року № 369-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проєкту) _____
_____

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту) теоретичні засади специфіки перекладу фразеологічних одиниць у публіцистичних текстах; тексти ЗМІ

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1) здійснити огляд теоретичних джерел; 2) розкрити сутність публіцистичного жанру; 3) виконати перекладацький аналіз фразеологічних одиниць у публіцистичних текстах; 4) визначити лінгвостилістичні особливості перекладу фразеологічних одиниць у ЗМІ
_____

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	10.06.24	10.06.24
Розділ 1	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	09.09.24	09.09.24
Розділ 2	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	07.10.24	07.10.24
Розділ 3	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	04.11.24	04.11.24
Висновки	Погонець В. В., к.ф.н., доц.	04.11.24	04.11.24

6. Дата видачі завдання 03.06.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх вивчення та аналіз	лютий – квітень 2024	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2024	виконано
3.	Написання вступу	червень 2024	виконано
4.	Написання теоретичних розділів	вересень – жовтень 2024	виконано
5.	Написання практичного розділу	листопад 2024	виконано
6.	Формулювання висновків	листопад 2024	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	листопад 2024	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	листопад – грудень 2024	виконано
9.	Захист	грудень 2024	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант _____ Л. О. Міщенко

Керівник роботи _____ В. В. Погонець

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер _____ Г. О. Хацер

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 119 стор., 139 джерел.

Об’єкт дослідження: англомовні фразеологічні одиниці у публіцистичних текстах та їх переклад на українську мову.

Мета роботи: визначити особливості, способи, методи та прийоми перекладу англомовних фразеологічних одиниць у публіцистичних текстах українською мовою.

Теоретико-методологічні засади: ключові теоретичні положення про фразеологічні одиниці в лінгвістиці та теорії перекладу (О. І. Бондар, М. Ф. Алефіренко, Н. М. Шанський, Н. Д. Бабич, Л. Г. Авксентьєв, О. І. Смирницький, Л. А. Булаховський, В. О. Плотников, М. Я. Плющ, В. С. Калашник, П. С. Дудик, Ш. Баллі, П. Мюлднер-Нєцковський, Ч. Хоккет, С. Грайс, Дж. Сейдл, У. Макморді, У. Вайнрайх та ін.).

Отримані результати: проведено перекладацький аналіз фразеологічних одиниць у публіцистичних текстах з англійської на українську мову. З'ясовано, що переклад фразеологізмів ускладнюється їхньою метафоричністю, образністю та відсутністю прямих еквівалентів у деяких випадках. При перекладі було використано: описовий переклад (34%), еквіваленти (28%), аналоги (24%), калькування (13%) та опущення (1%). Лінгвостилістичні особливості перекладу демонструють складність та багатогранність процесу передачі фразеологізмів з МО на МП. Необхідно враховувати особливості кожного фразеологізму, зберігати його семантичний зміст, образність та емоційне забарвлення.

Ключові слова: *фразеологічна одиниця (ФО), ідіома, лексична одиниця, мова оригіналу (МО), мова перекладу (МП), лінгвостилістика.*

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ...... 6
1.1 Поняття «фразеологізму» у мовознавстві та класифікація фразеологічних одиниць..... 6
1.2 Підходи до вивчення фразеологічних одиниць 144
1.3 Способи, методи та прийоми перекладу фразеологічних одиниць 19
РОЗДІЛ 2 СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... **27**
2.1 Поняття публіцистичного стилю письма..... 27
2.2 Лінгвістичні особливості текстів ЗМІ..... 36
2.3 Використання фразеологічних одиниць у текстах засобів масової інформації 43
РОЗДІЛ 3 ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У АНГЛОМОВНИХ ЗМІ **49**
3.1 Перекладацькі трансформації фразеологічних одиниць у ЗМІ..... 49
3.2 Лінгвостилістичні особливості перекладу фразеологізмів у ЗМІ..... 77
ВИСНОВКИ **98**
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ **101**

ВСТУП

Фразеологізми займають важливе місце в кожній мові, адже вони здатні відображати найрізноманітніші аспекти буття. Їхнє різноманіття дає змогу вивчати історичний і культурний розвиток окремих націй. Аналіз фразеологічних виразів допомагає краще зрозуміти процеси мовної еволюції, а також відображає формування традицій, повсякденного життя та соціальних відносин. Якщо розглядати їх як складову словникового різноманіття народу, можна виявити його досвід напротязі усієї історії. Через це дослідження даного поняття є ключовим елементом у розвитку лінгвістики.

ЗМІ відіграють вагому роль у сучасному житті, постачаючи свіжу інформацію. Особливо в епоху швидкого зростання цифрових технологій електронні ЗМІ набули великої популярності завдяки простоті доступу і значному обсягу інформації, яку вони надають.

Фразеологізми, що використовують ЗМІ, є важливою частиною лексико-семантичного простору. Їхнє застосування додає публіцистичним текстам більшої образності та виразності через емоційне насичення та метафоричність. Саме тому фразеологізми викликають значний інтерес серед дослідників, зокрема філологів. Вивчення їхнього вживання та перекладу у медійному контексті сприяє глибшому усвідомленню сутності цих мовних явищ.

Фразеологія є предметом пильної уваги багатьох науковців. До видатних вітчизняних вчених можна віднести О. І. Бондара, М. Ф. Алефіренко, Н. М. Шанського, Н. Д. Бабич, Л. Г. Авксентьєва, О. І. Смирницького, Л. А. Булаховського, В. О. Плотникова, М. Я. Плюща, В. Л. Архангельського, В. С. Калашника, П. С. Дудика та ін. Значний внесок, досліджуючи фразеологію, також зробили іноземні вчені, зокрема, Ш. Баллі, Ч. Хоккет, С. Грайс, Дж. Сейдл, У. Макморді, У. Вайнрайх та ін. Кожен із цих дослідників по-своєму трактує питання класифікації та визначення фразеологізмів, що потребує детального розгляду, аналізу.

Актуальність роботи полягає у тому, що розгляд та аналіз фразеологізмів у контексті публіцистики є вкрай значущим, тому що це дозволяє виявити низку невирішених питань, які безпосередньо пов'язані з перекладом фразеологізмів. У першу чергу це стосується питання визначення прийомів перекладу та підбору відповідних еквівалентів. Аналіз фразеологізмів у текстах публіцистичного жанру дуже важливий, адже їхнє використання і потреба у перекладі постійно зростають.

Наукова новизна полягає у тому, що дослідження перекладу фразеологізмів у сучасних публіцистичних матеріалах, здійснене вперше, як і визначення їх лінгвостилістичних особливостей. Особливістю даної праці є розгляд сучасних текстових матеріалів, які мають значну актуальність та досі не були детально вивчені.

Об'єктом дослідження є фразеологізми англійської мови у публіцистичному жанрі.

Предметом дослідження є специфіка перекладу англомовних фразеологізмів українською мовою у текстах публіцистичного жанру, лінгвостилістичні особливості перекладу.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей, підборі різноманітних прийомів та вирішенні питань, що виникають при перекладі фразеологізмів.

Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні **завдання**:

1) розглянути різні визначення терміну «фразеологізм»;

2) проаналізувати підходи до класифікації;

3) розкрити сутність публіцистичного жанру;

4) відібрати фразеологічні одиниці із текстів публіцистичного жанру;

5) дослідити особливості перекладу;

6) зробити перекладацький аналіз;

7) визначити лінгвостилістичні особливості перекладу фразеологізмів.

Матеріалом дослідження стали англомовні фразеологізми з

публіцистичних текстів ЗМІ.

Методи дослідження. Дане дослідження було проведено, використовуючи такі методи: лінгвістичного спостереження, описовий, компонентний, порівняльний та метод трансформаційного аналізу.

Практична значущість дослідження полягає в тому, що результати роботи можуть бути застосовані на заняттях з практики перекладу, стилістики та лексикології.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури.

Вступ вбирає в себе загальні відомості про дану наукову працю, включаючи тему, актуальність, наукову новизну, об’єкт та предмет дослідження, мету, завдання, матеріали та методи дослідження, практичну значущість та структурування роботи.

У першому розділі надається загальна інформація про фразеологію, зокрема детально розглядається визначення терміну «фразеологізм», питання їх класифікації, способи, методи та прийоми перекладу.

У другому – досліджено застосування фразеологізмів у текстах публіцистичного жанру.

Третій розділ містить перекладацький аналіз фразеологічних одиниць текстів ЗМІ, виконаний власноруч. Також у розділі розглядаються лінгвостилістичні особливості перекладу фразеологізмів.

У висновках представлені результати дослідження.

Загальна кількість сторінок налічує 100. Кількість використаних літературних джерел – 139.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

1.1 Поняття «фразеологізму» у мовознавстві та класифікація фразеологічних одиниць

Термін «фразеологія» бере свій початок ще з грецької мови і означає «вираз, фраза, поняття, вчення». Фразеологія перш за все зосереджена на вивченні стійких словосполучень. Щодо основних функцій, фразеологічні одиниці (ФО) виконують функцію засобу для передачі людських емоцій і демонструють до якої спільноти вони належать.

Базис фразеологічних досліджень сформувався завдяки внескам визначних науковців. Один з них, а саме – Ш. Баллі, запровадив термін «фразеологія». Він відніс цей термін до частини стилістики, що займається дослідженням словосполучень. Науковець чітко розмежував вільні поєднання від фразеологізмів [Баллі 1951, с. 46].

Наука про фразеологію вивчає усі ФО певної мовної системи у сукупності. Дана наука включає дослідження ознак, характеристик, за якими можна визначити фразеологізми. Таким чином, вдається визначити сутність ФО, виокремити закономірності їх використання.

Термін «фразеологія» включає в себе декілька основних аспектів. Його можна розглядати, як «розділ мовознавства, що вивчає фразеологічну систему мови у її сучасному функціонуванні та з погляду історичного розвитку; сукупність характерних засобів вираження думки, притаманних певній соціальній групі, окремому авторові, літературно-публіцистичному напрямові, діалекту чи групі говорів; сукупність фразеологізмів тієї чи тієї мови» [ТССУМ 2005, с. 724].

Вже багато років перед науковцями постає неоднозначне питання. Вони мають різноманітні погляди щодо того, як саме розглядати фразеологію. Деякі з них стверджують, що фразеологія є самостійною галуззю. Інші ж вважають її складовою частиною науки про мовознавство.

Згідно з дослідженнями, «Н. М. Шанський об‘єднує фразеологію з лексикою й виокремлює лексикофразеологічну систему. В. П. Жуков притримується думки, що фразеологія знаходиться на проміжному рівні» [Папіш 2009, с. 79].

Н. Д. Бабич зазначає, що «фразеологію у широкому розумінні можна розглядати в контексті вивчення мови художньої літератури, фольклору, а у вузькому – з вивченням словникового складу мови й потребою тлумачити значення деяких стійких словосполучень» [Бабич 2005, с 63].

Науковець О. В. Кунін писав: «фразеологія – це наука про фразеологічні одиниці, тобто про стійкі сполучення слів з ускладненою семантикою, які не утворюються за структурно-семантичними моделями змінних сполучень, що їх утворюють» [Царук 2014, с. 164].

Існує й найбільш поширене визначення. Відповідно до цього визначення, «це сукупність фразеологізмів певної мови, розділ мовознавства, який вивчає фразеологічний склад мови» [Єльнікова 2019, с. 223].

Отже, з усіх вищезазначених дефініцій, фразеологізми представляють собою стійкі вирази, що у складі мають декілька елементів, які не матимуть жодного сенсу, якщо існуватимуть окремо. ФО визначається як усталений вираз. Зазвичай він має у складі пару слів, у поєднанні які набувають метафоричного значення.

Науковцям також складно прийти до єдиного висновку щодо позиції фразеологізмів у системі лексичних одиниць (ЛО).

Стосовно цього питання дослідник М. Ф. Алефіренко писав: «з одного боку, характеризуються всіма основними властивостями, притаманними одиницям мови, а з другого – відрізняються від інших мовних одиниць тільки

їм властивими ознаками» [Алефіренко 1987, с. 75].

На його думку, на одному рівні мовної системи фразема і лексема розглянуті бути не можуть. Такий висновок випливає з його слів: «по-перше, синтагматичні зв'язки фразем і лексем мають не мовний, а мовленнєвий характер, і по-друге, тому що фраземи можуть вступати в синтагматичні відношення з синтаксичними одиницями, і тоді слід було б виділяти й неіснуючий синтаксично-фразеологічний рівень» [Алефіренко 1987, с. 75].

Для того щоб ідентифікувати фразеологізми, враховують кілька характеристик: «відтворюваність, цілісність значення, стійкість та непроникність. Наявність однієї із цих ознак достатньо, аби виокремлювати фразеологізм від словосполучення» [Кочерган 2000, с. 242].

О. І. Бондар також виділив кілька ключових ознак: «нарізнооформленість, що полягає у тому, що лексичне значення виражається сполученням слів; семантична нерозкладність, тобто фразеологізм не можна розподілити на менші лексичні одиниці без втрати значення; метафоричність – значення фразеологізму зазвичай переносне; відтворюваність – фразеологізми не творять у процесі мовлення, а відтворюють; слабка формальна варіантивність, тобто сталий порядок слів» [Бондар 2016, с. 282].

Дослідник В. О. Плотников визначив характеристики, які вказують на фразеологічність словосполучення: «ідіоматичність; не можливість дослівного перекладу на іншу мову; наявність компонентів із втраченим лексичним значенням чи із застарілою граматичною формою; граматична категоріальність; невмотивоване значення; синтаксична немодельованість; відсутність варіантивности; незмінні граматичні форми; неможливість додавання інших слів у конструкцію; неможливість синтаксичних перетворень» [Кочерган 2000, с. 246].

Фразеологізми характеризуються синонімічністю та антонімічністю. Синонімічність ФО проявляється в різноманітних контекстах застосування.

Наведемо приклади: "*to bend one's elbow", "to have snakes in one's boots"*,

“to dip the bill”, “to be on a bender”, “to get a load-on” – розмовні словосполучення, що мають одне й те ж значення «*бути п’яним*». Вираз “*to be on a bender”* відноситься до вульгаризмів, а *“to get a load-on”* – до сленгу, але вони означають одне й те саме «*бути п’яним*». Ці фразеологізми синонімічного характеру та формують цілий синонімічний ряд.

Антонімічність у фразеології зустрічається набагато рідше згідно з дослідженнями. Переважна більшість антонімічних фразеологізмів мають однозначне значення. Наведемо приклад: “*to spill the beans”* («*розповісти секрет*») і “*to button up (one’s) lip”* («*зберігати таємницю*») – антонім.

Фразеологізми можуть бути двозначними і для деяких з них можуть існувати антоніми. Наприклад, “*to sit on one’s hands”* («*зустрічати скупими оплесками*»). Це словосполучення має декілька антонімів: “*to get a big (good) hand”* і “*to bring down the house”*. Є ще й інше значення ФО – «*байдикувати*» і до цього значення вираз є антонімічним до “*to come up to the chalk”* [Кравцова 2022, с. 32].

Фразеологічний фонд постійно змінюється, адже нові вирази додаються до мови з часом. Юрченко О. С. вважає, що фразеологічний фонд поповнюється з таких джерел: «суспільне життя, традиції, звичаї мовців, релігія, міфологія, фольклор, літературні твори, інтернаціональні фразеологізми» [Юрченко 2018, с. 178].

Науковці також підкреслюють й інші джерела, з яких виникають фразеологізми, зокрема зміна вільних словосполучень у вирази стійкі та запозичення. Щодо першого, іноді фразеологізми виникають, коли звичайні словосполучення стають стійкими виразами, що вживаються у певному контексті. З часом ці вирази можуть набувати особливого значення і стати частиною мови. Щодо запозичень, фразеологізми можуть з'являтися в мові через запозичення з інших країн.

М. Я. Плющ визначає кілька основних джерел фразеологічного фонду: «приказки, прислів'я та вислови усного народного мовлення («*про вовка*

промовка», «п'ятами накивати», "*cash cow"* («*джерело стабільного доходу*»), "*eat like a horse"* («*їсти дуже багато*»); виробничо-побутове життя («*латати дірки»*, «*тріщить по всіх швах»*, "*to pull strings"* («*використовувати вплив*»); висловлювання відомих людей («*у рідній краї навіть дим солодкий та коханий»* Лесі Українки або "*turn a blind eye"* Горацио Нельсона); антична література («*сади Семіраміди»*, "*the apple of discord"* («*яблуко розбрату*»); біблійні та євангельські фрази («*Содом і Гомора»*, "*to bear one's cross"* («*нести свій хрест*»)» [Плющ 2006, с. 431].

Ш. Баллі заклав основу дослідження ФО, уперше систематизувавши різноманітні види словосполучень. Він виділив два основні види: «словосполучення, що розпадаються відразу після створення та їх складники можуть вступати в інші словосполучення, тобто вільні словосполучення; словосполучення, що складаються зі слів, які пов'язані між собою та окремо не мають значення, тобто фразеологізми» [Баллі 1951, с. 89].

Однак така класифікація продовжує бути предметом дискусій, оскільки значення фразеологізму визначається мовною інтуїцією та відчуттями дослідника, а для класифікації необхідно базуватися на чітко визначених ознаках або критеріях.

У сучасній лінгвістиці виділяють кілька підходів до класифікації ФО. Основними з них є «структурно-семантичний підхід, граматичний підхід, функціонально-стилістичний підхід» [Соха 2022, с. 110].

Одна з найвідоміших класифікацій у сучасному мовознавстві – це структурно-семантична.

Важливий внесок у цій галузі зробив В. В. Виноградов, який запропонував дану класифікацію. Згідно до неї, ФО поділяються на:

1. Фразеологічні зрощення, також відомі як ідіоми. Важливою характеристикою цього типу є те, що зміст вислову не випливає із значень його складових частин. У фразеологічних зрощеннях переносний сенс завжди домінує. Наприклад, "*to kick the bucket"* («*померти*»), "*to be all thumbs"* («*бути*

незграбним»).

Ось деякі характерні ознаки цього типу:

– включають архаїзми, некротизми;

– синтаксично нерозривні;

– зміна порядку компонентів у таких виразах неможлива;

– не доповнюються.

Зрощення можна поділити на кілька категорій:

1) у своєму складі містять некротизми, архаїзми або історизми. Наприклад, “*to buy a pig in a poke”* («*придбати кота в мішку*»). У цьому випадку “*poke”* («*мішок*») – архаїзм;

2) включають граматичні архаїзми. Наведемо приклад: “*I am good friends with him”* («*ми з ним добрі друзі*») має неточності щодо граматики. Правильним є варіант — “*I am a good friend of his”*, але він втрачає свою ідіоматичність;

3) семантично та лексично нерозкладні. Приклад: “*to be born with a silver spoon in one’s mouth”* («*народитися в сорочці*»);

4) семантичні єдності. Для цієї категорії лексичне значення стає неважливим для окремих слів. Приклад: “*to bring the house down”* («*завоювати овації, досягти успіху*»).

2. Фразеологічні єдності, які утворюють одне цілісне значення завдяки поєднанню лексичних складових. В них зберігається не лише переносне значення, а й семантична нарізність складових частин.

Основні їхні характеристики включають:

– можливий збіг з існуючими сполуками. Наприклад, “*to be narrow in the shoulders”* («*мати дуже вузькі плечі*»);

– значення складових збережене. Наприклад, “*to put a spoke in smb’s wheel”* («*вставляти палиці в колеса*»);

– нездатність заміни компонентів без втрати значення;

– експресивний відтінок;

– синоніми серед слів чи ФО. Приклад: “*to gild refined gold”* (*«марно гаяти час*») і “*to paint the lily”* (*«займатися безплідною справою*»).

3. Фразеологічні сполуки – це стійкі вирази, в яких один елемент складової має власне значення, що може конкретизуватися при поєднанні з іншими словами. Приклад: “*Sisyphean labor”* (*«Сізіфова праця*»).

Основні ознаки включають:

–варіантивність одного з компонентів. Наприклад, *“a bosom friend”* і “*a bosom buddy”* (*«сердечний, близький друг*»);

– до головного слова можна підібрати синонім і замінити. Наприклад, “*a pitched battle”* і *“a fierce battle”* (*«вирішальна, жорстка битва»*);

– гнучкість в переміщенні слів у виразі. Наприклад, “*a Sisyphean labor”* («Сізіфова праця») і “*labor of Sisyphus”* (*«праця Сізіфа*») [Власенко, Тригуб 2019, с. 12].

Розглянувши все вищенаведене, слід зауважити те, що В. В. Виноградов не включав приказки чи прислів’я, адже не відносив їх до фразеології. Він вважав, що «ознака фразеологічних зрощень та фразеологічних єдностей – це рівень вмотивованості значень, а фразеологічні єдності відрізняються структурними особливостями» [Ляшевич 2019, с. 18].

Дослідник Н. М. Шанський спробував вдосконалити вищенаведену класифікацію. Він додав до неї фразеологічні вирази, що складаються з вільних слів. Прикладом є *“live and learn”* (*«жити і вчитися*»).

За граматичними ознаками ФО класифікують на такі категорії: «зі структурою словосполучення: дієслівні, субстантивні, ад’єктивні, адвербіальні; зі структурою речення: приказки та прислів’я» [Марковська 2013, с. 4].

У 1960 р. була створена функціональна класифікація. Згідно з нею, ФО можна поділити на два основні типи: номінативні та номінативно-експресивні.

Науковець О. І. Смирницький виокремив два основних види:

1) фразеологізми, які не містять метафоричного навантаження;

2) ідіоми, що характеризуються переносним значенням, мають стилістичне забарвлення.

О. В. Кунін розробив класифікацію фразеологізмів, основуючись на семантичному підході, до якої він відніс: «ідіоми – більш стабільне поєднання компонентів з певним переосмисленням їх значення; фразеоматизми – конструкції, у яких наявний мінімум, який необхідний для розуміння значення; ідіофразеоматизми – характеризується поєднанням буквального та переосмисленого значення» [Баран 2018, с. 41].

У своїй класифікації дослідник виділяє такі категорії, як «номінативні, які функціюють як предмети, дії, стани та поділяються на субстантивні, ад'єктивні, адвербіальні, прийменникові; номінативно-комунікативні, що мають номінативну функцію і містять у своєму складі дієслова дійсного способу чи тільки дієслово у пасивному стані, причому фразеологізми з дієсловом у пасивному стані можуть трансформуватись у речення; вигукові та модальні, які виражають емоції, але не мають предметологічного значення; комунікативні, що представляють собою фразеологічні одиниці зі структурою простого чи складного речення, включаючи прислів'я та приказки» [Баран 2018, с. 110].

Згідно зі стилістичними критеріями, Н. М. Шанський поділяє вирази на «міжстильові вирази, які використовуються в усіх стилях мовлення; розмовно-побутові, що характерні для усного спілкування і часто зустрічаються в повсякденній мові; книжкові, які переважно використовуються в писемності та літературних текстах; архаїчні й історичні вирази, що вийшли з активного використання» [Баран 2018, с. 143].

Л. А. Булаховський також виділив «ідіоматичні словосполучення (ідіоми) – змістовно цілісні вирази в певній мові, які не можуть бути передані іншими мовами; фразеологічні одиниці – звичайні словосполучення, усталені в мові як матеріал широкого цитування, такі як прислів'я, приказки та вислови видатних людей» [Булаховський 1985, с. 96].

Дослідники Дж. Сейдл і У. Макморді запропонували класифікацію ідіоматичних виразів за етимологією: «біблійні, літературні; побутові; кулінарні; військові; морехідні; анімалістичні; з колірним компонентом; ідіоми із частинами тіла» [Сейдл, Макморді 1983, с. 6].

Дослідник С. Глугзберг виокремив два основні типи, беручи за основу прозорість композиційних фразеологізмів:

1) непрозорі – вирази, які не можна безпосередньо зрозуміти з окремих компонентів. Наприклад, "*kick the bucket"* («*померти*»);

2) прозорі – вирази, які можна зрозуміти і легко інтерпретувати. Наприклад, "*break the ice"* («*сказати або зробити щось, щоб знизити напруженість ситуації*») [Глугзберг 2016, с. 203].

1.2 Підходи до вивчення фразеологічних одиниць

Методика дослідження фразеологізмів є досить неоднозначною і часто викликає значні дискусії серед лінгвістів та науковців, які займаються цією проблематикою. Існує багато підходів до трактування терміну «фразеологічна одиниця».

Більше того, на сьогодні науковці нараховують понад двадцять різних визначень цього поняття, що відображають широкий і вузький підходи до розуміння фразеологічних одиниць. Широкий підхід охоплює більш загальне трактування, включаючи значну кількість мовних явищ, тоді як вузький підхід зосереджується на більш точному та обмеженому визначенні, що враховує лише стійкі мовні сполучення. Така різниця в підходах свідчить про складність і багатогранність самого явища фразеологізмів, що потребує глибокого та всебічного вивчення.

Відомі дослідники в галузі фразеології, такі як В. В. Виноградов, О. В.

Кунін, Н. М. Шанський та В. Л. Архангельський, у своїх наукових працях відносять до фразеологічних виразів не лише класичні фразеологізми, але й ширший спектр стійких одиниць мови. До цієї категорії вони включають прислів'я, які є стійкими та загальновідомими висловами з народної мудрості, різноманітні крилаті вирази, що мають історичне або літературне походження і широко використовуються в мовленні, а також інші сталі словосполучення, які набули символічного значення та використовуються в певних мовленнєвих ситуаціях. Такий підхід до трактування означає, що існують різні форми, яких можуть набувати фразеологічні одиниці в межах певної мови, та підкреслює важливість врахування різних аспектів стійкості, образності та значеннєвої єдності.

Термін «фразеологічна одиниця» був вперше введений в науковий обіг відомим лінгвістом В. В. Виноградовим. У своїх дослідженнях він використовував цей термін для позначення стійких словосполучень, що «не утворюються у мовленнєвому процесі, а відтворюються за традицією» [Підгурська, Голубовська 2018, с. 64].

Тобто, за В. В. Виноградовим, такі словосполучення не виникають заново в кожному конкретному мовленнєвому акті, а відтворюються у незмінному вигляді, що підкреслює їхню сталість і традиційність. Головною характеристикою фразеологічних одиниць, на думку В. В. Виноградова, є саме їх відтворюваність, тобто здатність зберігатися і використовуватися у незмінному вигляді у мовній практиці, що робить їх важливою частиною лінгвістичної структури мови. Ця характеристика відокремлює фразеологізми від звичайних словосполучень, оскільки вони не створюються наново, а існують як готові, закріплені у свідомості мовців і використовуються відповідно до традицій мовного середовища.

Широкий підхід до фразеології, запропонований П. Мюлднером-Нєцковським, передбачає більш всеосяжне трактування розглядаємого поняття. Він включає до цієї категорії не лише класичні фразеологізми, такі як

ідіоми і фраземи, але й значно розширює її, охоплюючи також інші мовні явища. До ФО він відносить термінологію, складені слова, які поєднують кілька елементів для створення нового значення, а також слова-кліше, часто використовувані у певних контекстах або сферах [Мюлднер-Нєцковський 2004, с. 14].

Дослідник Ч. Хоккет запропонував ще ширше розуміння фразеологічних одиниць, включаючи до них різноманітні мовні явища, які традиційно не завжди розглядаються як фразеологізми. Окрім класичних фразем і ідіом, він включив до цієї категорії «одноморфемні лексеми, фразові слова, адвербіальні фрази, цитати та літературні алюзії» [Хоккет 1958, с. 621].

Одноморфемні лексеми є мінімальними мовними одиницями, утвореними з одного морфему, але мають значення самостійного слова. Також, як було вже зазначено, він виділив фразові слова, які функціонують як одне ціле, хоча мають кілька окремих елементів, та адвербіальні фрази, що виконують функцію прислівника в реченні.

Часто зустрічаються в мовленні цитати чи алюзії й мають стійкий характер, завдяки їхньому широкому використанню в культурі й літературі. Таким чином, його підхід значно розширює межі фразеології, включаючи до неї не лише традиційні стійкі мовні сполучення, але й різноманітні форми, що закріпилися в мові через культурний та літературний контекст.

Л. Г. Авксентьєв пише про фразеологізм як про «окрему незалежну одиницю мови, що характеризується фразеологічним значенням, граматичними категоріями, складом компонентів та відтворюваністю. Сукупність мовних одиниць, які мають ці ознаки, утворює фразеологічний фонд будь-якої мови» [Авксентьєв 1983, с. 13].

Як «неподільне та стійке словосполучення слів, яке за значенням дорівнює одному слову, що є номінальним за функцією, і значення якого не залежить від значення окремих лексичних одиниць, що входять до його складу» описував фразеологізм В. С. Калашник [ТССУМ 2005, с. 726].

На думку Н. М. Шанського фразеологізм це «відтворювана в готовому вигляді мовна одиниця, що складається з двох або більше наголошуваних компонентів словесного характеру, фіксована (тобто постійна) за своїм значенням, складом і структурою» [Марущак 2020, с. 16].

П. С. Дудик пропонує комплексний підхід до розуміння фразеологічних одиниць, об'єднуючи під одним поняттям терміни «фразеологізм», «фразеологічна одиниця» та «фразема». Він трактує ці мовні явища як «сталі словосполучення, у значенні яких є переосмислення, метафора, чи натяк на неї; сюди також належать неметафоричні крилаті формули, логічно вагомі взірці, переважно вислови видатних осіб» [Дудик 1993, с. 81].

Отже, П. С. Дудик наголошує, що до цієї категорії належать не лише метафоричні вирази, а й неметафоричні стійкі формули, які стали частиною мовленнєвої традиції. Сюди відносяться крилаті вирази пов'язані з висловами видатних осіб, що набули широкого визнання, культурної значимості.

Таким чином, П. С Дудик розширює поняття фразеологізму, включаючи до нього не лише метафоричні вирази, але й логічно вагомі, змістовні вислови, що відображають колективний досвід і знання, передані через покоління. Визначення охоплює як художні, так і більш формальні, нерідко неметафоричні одиниці, завдяки чому є універсальним для різних типів фразеологічних конструкцій.

В англійській лінгвістиці також існують різні трактування поняття «фразеологізм». Наприклад, С. Грайс описує його як «форму лексичної одиниці у поєднанні з одним чи більшою кількістю граматичних елементів різних видів, які функціонують як семантичне ціле у реченні, частота відтворення якого є вищою, ніж очікується на основі випадковості» [Грайс 2008, с. 5].

У англомовному науковому середовищі більш популярним є поняття «ідіома». Дж. Сейдл визначає цей термін як «ряд слів, які, разом узяті, означають щось відмінне від індивідуальних значень слів ідіоми, коли вони

стоять окремо. Спосіб складання слів часто буває дивним, нелогічним і навіть граматично неправильним» [Сейдл, Макморді 1983, с. 4].

Однак не всі англомовні лінгвісти вважають ідіому синонімом фразеологізму, і вважають, що між цими поняттями існують суттєві розбіжності. Наприклад, У. Вайнрайх та П. Мюлднер-Нєцковський проводять чітке розмежування між ідіомою та фразеологізмом, підкреслюючи їх відмінності у структурному, семантичному аспектах.

На їхню думку, ідіоми мають більш вузьке значення і стосуються виключно тих стійких мовних одиниць, у яких значення не можна вивести із значень окремих слів, що їх утворюють. Фразеологізми ж, згідно з їх підходом, можуть включати різні стійкі словосполучення, які не обов'язково мають таку непрозорість значення, як ідіоми. Таким чином, дослідники розглядають ідіому як підкатегорію фразеологізмів, підкреслюючи, що не всі фразеологічні одиниці є ідіомами.

Так, У. Вайнрайх виділяє фразеологізм як «вираз, що містить багатозначний компонент, де вибір значення зумовлений дієслівним контекстом. Ідіома – є фразеологічною одиницею з двома багатозначними компонентами, де значення визначається їхньою сполучуваністю» [Вайнрайх 1969, с. 42].

На думку П. Мюлднера-Нєцковського, «фразеологізм (фразеологічне словосполучення) – це фраза, семантичне значення якої певним чином пов'язане із синтаксисом. Значення всього виразу — це значення одного зі слів. Ми називаємо таке словосполучення головним (домінуючим, визначним). Ідіома – це фразеологічна форма, яка має семантичний зв’язок, який стоїть вище синтаксичного значення» [Мюлднер-Нєцковський 2004, с. 22].

Отже, концепція методів вивчення ФО і різноманітні підходи до їхнього трактування залишаються недостатньо висвітленими й повністю не розкритими. Багато науковців пропонують свої моделі та методи аналізу, що часто призводить до різних трактувань і навіть суперечок щодо визначення

фразеологізмів.

Аналізуючи численні визначення та підходи, стає очевидним, що немає єдиного підходу, який би задовольнив усі аспекти даного явища. Однак, проаналізувавши різні визначення та підходи, можна казати, що для цього дослідження найбільш відповідним є визначення: «фразеологізм – це стійке, неподільне сполучення слів, яке має переносне значення та є відтворюваною одиницею мови». Це визначення підкреслює ключові риси фразеологізмів, такі як їхня стійкість і відтворюваність у мовленні, неподільність складових елементів і наявність переносного значення.

1.3 Способи, методи та прийоми перекладу фразеологічних одиниць

Стиль письма ЗМІ вирізняється експресивною складовою і чіткою подачею інформації, що підсилює її емоційне та змістовне сприйняття. Для збереження цих якостей при перекладі медіатекстів необхідно забезпечити точність і відповідність оригіналу, адже переклад має не тільки передавати зміст, але й відтворювати характер тексту, його ритм, емоційність, акценти. Тому вибір найадекватніших перекладацьких прийомів є вирішальним.

У сучасному перекладознавстві існує безліч способів передачі інформації, кожен із яких дозволяє зберегти зміст та стилістичні особливості оригіналу, зважаючи на контекст та цільову аудиторію. Вибір їх залежить від типу тексту, завдання перекладу та відмінностей між мовами, що беруть участь у процесі. Серед способів перекладу варто виділити: повний переклад (ретельне відтворення всіх елементів вихідного тексту); скорочений переклад (передача змісту з вибором ключової інформації); вибірковий переклад (переклад ключових елементів із пропуском інших частин); функціональний переклад (переклад з трансформацією вихідного тексту).

У процесі перекладу важливо забезпечити не лише мовну точність, але й адекватність передання змісту відповідно до комунікативних завдань. Залежно від типу тексту, складності його структури та очікувань аудиторії, перекладач може використовувати різні методи. Перекладацькі методи включають: метод прямого переключення (послідовне дотримання формальних правил для досягнення еквівалентності структур); метод непрямого переключення (включає три етапи: аналіз, переключення, зміна структури); метод сегментації тексту (письмовий переклад із виділенням домінуючої інформації).

Т. В. Новікова вважає, що «адекватний та правильний переклад фразеологізмів вимагає використання різних словників, у яких описано лексичний матеріал фразеологічного складу тієї чи тієї мови» [Новікова 2015, с. 203]. Саме це підвищує шанси на точний і стилістично виважений переклад.

Перекладацькі прийоми виступають у цьому процесі ключовими інструментами, адже вони забезпечують можливість адаптувати фразеологізм так, щоб він залишався органічним у тексті перекладу. Їх застосування охоплює різні види змін, які зумовлені розбіжностями між культурними, мовними та семантичними характеристиками.

Ж.-П. Віне та Ж. Дарбельне виділили прийоми прямого та непрямого перекладу. «Прямий переклад – відтворення тексту іншою мовою шляхом механічної підстановки на місце іншомовних слів їх абсолютних відповідників із мови, якою здійснюється переклад, зі збереженням чужомовних конструкцій (наприклад, дослівний переклад, калькування). Непрямий – це переклад, при якому вирази або фрази переносяться на іншу мову з врахуванням культурних або мовних особливостей, а не буквально (наприклад, еквіваленція, аналог)» [Володіна, Рудківський 2017, с. 72]. Дана система допомагає перекладачеві врахувати як змістовні, так і стилістичні особливості фразеологізмів.

Розглянемо основні прийоми перекладу фразеологізмів:

1. Підбір еквівалента

Фразеологічні еквіваленти представляють собою ФО у мові перекладу. Це так званий абсолютний відповідник у МП. Ці еквіваленти є стилістично та метафорично рівними. Склад їхніх компонентів повністю збігається, як і їх значення, вони належать до однієї граматичної категорії [Корунець 2003, с. 137].

Еквіваленти поділяються на кілька категорій: повні, часткові. Повні є абсолютно рівнозначними у МО та МП, лексичний, стилістичний та граматичний склад збігаються. Часткові – схожі за змістом, але лексичний, граматичний склад не збігаються [Кочерган 2003, с. 45-46].

Корунець І. В. наголошував, що «під час перекладу фразеологізмів варто використовувати у більшості випадків підбір еквіваленту» [Корунець 2003, с. 143]. Але застосування цього прийому не завжди можливе, оскільки часто у МП просто відсутні відповідники.

Важливим є усвідомлення значення ФО. Існує безліч випадків, коли фразеологізми подібні за лексичним складом, але різнозначні. Їх часто називають «помилковими друзями перекладача». Наприклад, “*to lead the nose”* і «*водити за ніс*» мають схожі лексичні компоненти, але їхнє значення суттєво різниться. “*To lead the nose”* має значення «*командувати*», «*наказувати*», а «*водити за ніс*» має значення «*обманювати*», «*маніпулювати*». Цей приклад наочно демонструє, що перекладачеві необхідно мати глибоке розуміння фразеології, щоб уникнути помилок у перекладі. Він повинен перевіряти що означають ФО, щоб забезпечити точність і адекватність у передачі сенсу оригіналу. Недостатнє знання специфіки фразеологізмів може призвести до значних помилок, які спотворюють зміст.

2. Підбір аналогу

«Фразеологічний аналог – це фразеологізм, який має одне і те ж переносне значення, але інший образ» [Хальверсон 2007, с. 207]. Даний метод дозволяє зберегти стилістичну та емоційно-експресивну складову оригінального виразу при перекладі.

3. Описовий переклад

Описовий переклад полягає у відтворенні ФО за допомогою вільного словосполучення, що призводить до втрати специфічних характеристик, таких як метафоричність, експресивна складова, образ. Даний прийом корисний у випадку, якщо відповідники у МП відсутні. Наприклад, "*between the cup and the lip a morsel may slip*" («*не варто радуватись завчасно*»), "*much water runs by the mitt that the miller knows not of*" («*навколо відбувається багато речей, які ніколи не зрозуміти*») [Смерчко 2003, с. 161-162].

4. Калькування

Калька або калькування – прийом перекладу, який передбачає «копіювання фразеологізму за зразком у іншій мові. Його використовують лише у тому випадку, якщо під час перекладу іншими прийомами не можна передати семантично-стилістичного значення, образності та емоційно-експресивного забарвлення» [Хальверсон 2007, с. 212]. Приклади: "*an apple a day keeps the doctor away*" («*хто яблуко з'їдає у день, той у лікаря не буває*»), "*the rotten apple injures its neighbors*" («*одне зіпсоване яблуко псує інші сусідні*»).

5. Лексичний переклад

Лексичний переклад полягає у передачі фразеологічної одиниці МО за допомогою відповідної лексеми в МП. Приклад: "*set an eye on*" («*побачити*»), "*keep quiet*" («*замовкнути*»).

6. Антонімічний переклад

Антонімічний переклад передбачає «підбір протилежного значення, тобто негативне значення перетворюється на протилежне» [Сороквашина 2019, с. 56]. Наприклад, "*between wind and water*" («*не у брову, а в око*»), "*to keep one`s head*" («*не втрачай голови*»).

7. Контекстуальний переклад

Контекстуальний – передбачає «підбір фразеологізму у МП, який буде максимально схожий до оригіналу, згідно із контекстом» [Володіна 2017, с.

180].

8. Комбінований переклад

Комбінований переклад – передбачає поєднання різних стратегій перекладу.

9. Буквальний переклад (буквалізм)

Буквалізм полягає у абсолютному копіюванні складових оригінального виразу. Він часто призводить до спотворення значення та структури фрази.

В. Куць запропонував критерії, за якими можна оцінити методи відтворення фразеологізмів: «інформаційна насиченість; зрозумілість перекладу; прозорість культурних аспектів; доцільність» [Новікова 2015, с. 208].

Для успішного перекладу критично важливими є глибоке розуміння тексту та його контексту, а також вміння працювати з лексичними одиницями. Рівень оволодіння як мовою-оригіналом (МО), так і мовою-перекладом (МП) визначає вміння перекладача адекватно передавати значення, стиль і нюанси оригіналу.

Контекст відіграє особливу роль завдяки своїй специфіці: англійські ідіоми часто характеризуються полісемією та стилістичними відтінками, що значно ускладнює роботу. Потрібно брати до уваги не тільки лексичне значення, але й соціокультурні, історичні та емоційні аспекти, які можуть впливати на сприйняття фразеологізму у цільовій мові.

Особливістю перекладу англомовних ФО на українську є те, що ці дві мови з різних груп, що накладає певні обмеження на можливість прямого перенесення значення. Різні культурні традиції, що формувалися впродовж історії, вплинули на фразеологічний склад вищезазначених мов. Англійська мова часто вбирає у себе елементи, характерні для англосаксонської культури, а українська відображає особливості слов'янської культурної спадщини. Тому перекладачеві важливо не лише мати знання цих мов, а й бути уважним до культурних відмінностей.

Складність перекладу фразеологізмів зумовлена кількома факторами. По-перше, кожне зі слів у ФО набуває нових значень, що робить дослівний переклад практично неможливим: він може призвести до втрати первісного сенсу і образності, властивих даній фразеологічній одиниці.

По-друге, велика різноманітність фразеологізмів робить їх розпізнавання в тексті складним завданням. Якщо перекладач не має достатнього знання теми або не ознайомлений із специфікою фразеології, це може призвести до вибору неналежних перекладацьких стратегій, що спотворить зміст у мові перекладу. Важливо, щоб перекладач мав не лише теоретичні знання, а й практичний досвід роботи з фразеологізмами.

По-третє, відтворення ФО – процес складний і тривалий. Він передбачає необхідність ретельного аналізу кожної фрази, визначення її контекстуального значення, а також врахування аспектів культури та стилістики, що впливають на вибір найкращого прийому перекладу.

При перекладі фразеологізмів важливо враховувати низку перекладацьких обмежень, які впливають на якість та адекватність перекладу. Наприклад, необхідність збереження експресивності, емоційності та образності у мові перекладу. Під цим мається на увазі, що фразеологізми мають не лише передавати зміст, але й зберігати своє емоційне та образне забарвлення, яке характерне для мови оригіналу. Важливо розрізняти головний та другорядний зміст виразу. Головний передає буквальне значення фрази, тоді як другорядний (додатковий) може включати культурні або емоційні нюанси, які також повинні бути відтворені в перекладі. Варто звертати увагу на актуалізований зміст, тобто те, як фразеологізм може бути сприйнятий у конкретному контексті. Емоційна забарвленість також є значущим аспектом, оскільки вона впливає на сприйняття висловлювання читачем. На жанр та стиль варто також звертати увагу, бо різні жанри та стилі можуть вимагати різних прийомів перекладу, аби зберегти авторський стиль та тон.

Для того щоб здійснити правильний переклад ФО, перекладачеві необхідно дотримуватися ряду принципів. По-перше, важливо володіти теоретичними знаннями, що дозволяє перекладачу розуміти особливості фразеологізмів, їхнє значення, функції в мові. По-друге, необхідно мати навичку точно визначати ФО. Третім важливим аспектом є сприйняття та розуміння фразеологізму. Перекладач має не лише знати значення фрази, але й усвідомлювати її культурний контекст, емоційні відтінки і стильове навантаження [Блашків, Ковальчук 2014, с. 181].

Переклад ФО є важким, спірним питанням, яке викликає роздуми, дискусії серед науковців. Проблемою є те, що буквально, дослівно перекласти фразеологізми не можна, бо тоді вони втрачають свою метафоричність, гірше сприймаються. Перекладаючи, важливо не лише зберегти їхнє значення, але й передати емоційну експресивність. Крім того, важливим аспектом є національна забарвленість фразеологізмів. Кожен фразеологізм часто відображає культурні, історичні та соціальні особливості своєї мови, через що потрібно мати на увазі ці моменти, щоб уникнути втрати сенсу або контексту оригіналу. Саме тому необхідні глибокі знання, а також розуміння культурних контекстів і стилістичних нюансів. Використання різних стратегій може допомогти у збереженні сенсу та забарвлення оригінального виразу, проте кожен випадок потребує індивідуального підходу.

Висновки до розділу 1

Місце фразеології у лінгвістиці викликає різні думки серед науковців, які розглядають її з двох основних підходів: «вузького» та «широкого». Перший підхід має на увазі обмежене розуміння фразеології, тоді як другий, більш популярний, дає трактування фразеології як області мовознавства, що вивчає

фразеологічний склад мов. До ознак фразеологізмів можна віднести: нарізнооформленість, семантичну нерозкладність, метафоричність, відтворюваність, слабку варіантивність, синонімію та антонімію. До джерел поповнення фонду фразеологічних виразів варто віднести прислів'я, приказки, повсякденне життя, вислови відомих особистостей, античні джерела, біблійні тексти. З усіх підходів до класифікації фразеологізмів, найширше визнання отримала класифікація В. В. Виноградова. Використання різних перекладацьких прийомів дозволяє максимально зберегти зміст, емоційну забарвленість фразеологічних одиниць. До основних прийомів відносяться: підбір еквівалента, аналога, описовий переклад, калькування, лексичний переклад, антонімічний, контекстуальний, комбінований, буквалізм.

РОЗДІЛ 2
СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

2.1 Поняття публіцистичного стилю письма

Головне завдання засобів масової інформації полягає в оперативному та масовому поширенні інформації серед великої аудиторії. Їхньою особливістю є здатність швидко та регулярно надавати нові відомості, що дозволяє тримати людей в курсі подій, які відбуваються в різних куточках світу. Перевагою ЗМІ є постійне оновлення інформації.

До ЗМІ можна віднести радіо, телебачення, друковані видання, а також онлайн-платформи. Всі ці ресурси дозволяють охоплювати різноманітні групи населення і забезпечують доступ до інформації в різних форматах, що робить ЗМІ надзвичайно важливим інструментом.

ЗМІ привертали увагу суспільства ще з моменту появи перших форм комунікацій у V столітті, коли перші газети та друковані видання почали постачати новини та інформацію. З розвитком часу формат ЗМІ постійно еволюціонував: з'являлися нові види медіа, змінювалися кількість і якість матеріалів, що публікувалися.

Поява радіо, телебачення, а згодом Інтернету значно трансформували ландшафт ЗМІ. Сьогодні онлайн-видання займають провідні позиції у сфері новин. З розвитком Інтернету не лише розширився інформаційний простір, але й з'явилася нова платформа для аналізу ЗМІ.

Онлайн-видання стали об'єктом ґрунтовних досліджень, тому що відкрили нові можливості для впливу на аудиторію через мовні та контентні стратегії. Лінгвісти виявляють великий інтерес до текстів у медіапросторі,

оскільки вони є засобом маніпуляції та пропаганди. Дослідження мови в медіа дозволяє поглинутись в механізми комунікації та впливу, а також ефективніше користуватися цими засобами для передачі важливої інформації.

Найстарішою формою ЗМІ традиційно вважається зовнішня реклама, яка існувала у вигляді різноманітних постерів, написів та знаків. Вона використовувалася ще в давні часи для привертання уваги до подій, товарів або послуг. Спочатку ці оголошення виготовлялися вручну, але потім, зокрема з появою друкарських машинок, почали друкуватися серійно, що значно підвищило їх доступність та розповсюдження.

У XIX столітті з'явився звуковий засіб поширення інформації – радіо. Це нововведення дало можливість не лише швидко передавати інформацію, але й забезпечувало масове охоплення аудиторії. Завдяки радіо люди вперше змогли в реальному часі отримувати новини, слухати музику та інші програми.

У XX столітті черговий стрибок у розвитку медіа відбувся з появою телебачення. Телебачення не лише значно збільшило обсяги переданої інформації, але й додало можливість впливати на емоції та створювати візуальні образи.

У XX- XXI столітті відбувся кардинальний, стрімкий розвиток ЗМІ. Причиною цього став винахід і поширення Інтернету, що став ядром сучасних медіа, пропонуючи безмежні можливості для комунікації та доступу до знань. Інтернет – новітнє середовище, яке дозволило значно розширити аудиторію ЗМІ, адже тепер кожна людина з доступом до мережі може як споживати інформацію, так і бути її творцем, що призвело до зростання інтерактивності та нових форм медіавзаємодії.

Інтернет надав можливість не лише швидше поширювати інформацію, але й розробляти нові способи її обробки, такі як мультимедійний контент, інтерактивні платформи та соціальні мережі, що суттєво вплинуло на структуру і форми комунікації в медіа.

Серед найвизначніших дослідників медіадискурсу та комунікативних

процесів у ньому варто виділити таких учених, як І. П. Лисаков, В. Г. Костомаров, Р. Фоулер, М. Монтґомері та А. Белл.

Особливу роль ЗМІ відіграють у контексті суспільних проблем, криз, війн, коли інформація про політичні й військові події значуща для формування думок, настрою, позиції. На сучасному етапі увага багатьох міжнародних і національних ЗМІ зосереджена на російсько-українській війні, що стала ключовою темою в медіапросторі різних країн.

ЗМІ часто виступають як інструмент дипломатії та засіб впливу на внутрішню та міжнародну аудиторію. У ситуації з російсько-українською війною медіа не лише інформують про перебіг подій, але й активно впливають на світове сприйняття конфлікту, використовуючи різні підходи до висвітлення — від фактологічних репортажів до глибоких аналітичних статей.

У сучасному медіапросторі англомовні ЗМІ займають провідні позиції, що робить їх однією з найпотужніших сил у сфері глобальної комунікації. Обумовлено це кількома ключовими факторами.

По-перше, англійська є найбільш поширеною мовою у світі та виконує роль міжнародної мови у багатьох сферах — від політики та науки до бізнесу та технологій. Вона використовується як основний засіб міжкультурної комунікації, що дозволяє англомовним медіа охоплювати широкі аудиторії у різних куточках світу. Саме завдяки цій універсальності англійська мова стала основною мовою не лише для наукових публікацій та офіційних документів, але й для новин та масових інформаційних потоків.

По-друге, англомовні ЗМІ відрізняються високим рівнем точності в інформуванні про події в різних країнах. Багато з них мають розвинену мережу кореспондентів та офісів по всьому світу, що дозволяє їм бути присутніми на місці подій і надавати інформацію «з перших рук», що особливо важливо для глобальних подій, таких як війни, конфлікти, природні катастрофи чи політичні кризи, де якість і швидкість подачі новин дуже важливі. Наприклад, англомовні видання, такі як “The New York Times”, “The Guardian” чи “CNN”,

мають своїх кореспондентів у багатьох країнах, що дає їм можливість оперативно й об'єктивно висвітлювати події.

Дуже впливовим англомовним медіа є британське онлайн-видання “BBC”, яке має велику мережу журналістів у різних регіонах світу, включаючи Україну. У контексті висвітлення подій війни в Україні “BBC” регулярно публікує детальні та аналітичні статті, що ґрунтуються на інформації від їхніх кореспондентів на місці. Багато таких статей у першу чергу з’являються в мережі на англійській мові, і лише згодом перекладаються іншими мовами, включаючи українську. Для українських дослідників і читачів ці переклади важливі, через те що дозволяють отримати доступ до високоякісної журналістики та аналізу міжнародного рівня.

Аналізуючи ЗМІ, можна виділити кілька їх основних функцій:

1. Інформування. ЗМІ забезпечують швидкий і масовий доступ до новин про події в світі, регіоні або місцевості.

2. Розваги. Фільми, серіали, музика, телешоу, ігри, комедії та інший розважальний контент, що транслюється через ЗМІ, допомагає людям розслабитися, відволіктися від щоденних проблем і отримати емоційне задоволення.

3. Навчання. ЗМІ виконують освітню функцію, надаючи інформацію, яка сприяє розвитку знань та навичок у різних сферах.

4. Реклама. ЗМІ є основною платформою для реклами товарів, послуг, брендів та інших комерційних продуктів. Реклама сприяє розвитку бізнесу, допомагаючи компаніям знаходити своїх споживачів.

Отже, ЗМІ не лише інформують і розважають, але й навчають, допомагають розвивати економіку через рекламу, а також впливають на соціальні процеси.

ЗМІ використовують публіцистичний стиль написання. Характерною особливістю стилю є поєднання тенденцій стандартності й експресивності. Як зазначає дослідник М. М. Пилинський, «таке поєднання зумовлене функціями,

які виконує публіцистичний стиль письма. Цими функціями є інформування людей про події навколишнього світу й вплив на читача» [Пилинський 1990, с. 216].

Публіцистичний стиль поєднує стандартизацію, яка проявляється в чіткості та зрозумілості викладу, з експресивністю, що досягається через використання емоційно-забарвленої лексики, риторичних фігур і виразних зворотів. Завдяки цьому публіцистичний стиль ефективно реалізує свою місію – інформувати і водночас впливати на свідомість читачів, формуючи їхнє ставлення до різноманітних подій, явищ.

А. П. Коваль писав: «публіцистичний стиль займає центральне місце: він близький за своїми мовними якостями до всіх книжно-писемних стилів, але в той же час активно взаємодіє з розмовним стилем. Цим визначається і його важлива роль у розвитку літературної мови, становленні сучасних стилістичних норм» [Коваль 1978, с. 9].

Розвиток даного стилю відбувався паралельно з розвитком художньо-белетристичного, проте на ранніх етапах воно було досить повільним і не набуло значного розмаху, що пояснюється відсутністю в українських ЗМІ XIX століття стійкої бази для свого стабільного розвитку. Відсутність політичної та культурної незалежності України ускладнювала процес формування власної системи ЗМІ, що призвело до обмеженого поширення публіцистичних текстів. Багато українських видань того часу стикалися з труднощами через політичні обмеження, цензуру, відсутність фінансової підтримки, що також негативно вплинуло на розвиток публіцистичного стилю.

Однак в кінці 80-х р. XVIII століття, як зазначає М. М. Пилипинський, «склались основні риси публіцистичного стилю української літературної мови, а революція 1905-1907 років викликала небачений до цього сплеск української публіцистики в усіх її численних стильових різновидах» [Пилипинський 1983, с. 14].

Публіцистичний стиль пройшов тривалий і складний шлях становлення.

Попри труднощі, він поступово набував важливого значення та став частиною національного медіапростору і літературної традиції.

До характерних рис публіцистичного стилю можна віднести:

1. Фактографічність. Статті, створені в цьому стилі, повинні містити лише факти, які ретельно перевірені й підтверджені надійними джерелами інформації перед публікацією. Оскільки публіцистичні матеріали часто є джерелом інформації для широкого загалу, важливо, щоб вони були точними й достовірними.

2. Логічність. Вона у публіцистичних текстах досягається через покрокове подання фактів, аналіз і їхнє критичне осмислення, що дозволяє читачеві стежити за розвитком думки автора, оцінювати його аргументи та робити власні висновки. Логічна структура матеріалу також сприяє підвищенню авторитетності та переконливості тексту, оскільки демонструє професіоналізм журналіста чи публіциста в аналізі подій і фактів.

3. Емоційність. Публіцистичний текст, окрім фактів, несе в собі й особисте ставлення автора до подій, що висвітлюються, або до суспільних явищ. Публіцистичний стиль уміло поєднує книжну мову з розмовною, що робить текст живим і динамічним. Емоційна складова дозволяє глибоко поринути в матеріал і може мотивувати читачів до дій або переосмислення своїх поглядів.

О. Д. Пономарів писав, що «об’єктом публіцистичного викладу є явища всіх ділянок життя людини – від картинок побуту до подій історії й світової політики. Тому перед публіцистом стоїть потреба пошуку оптимальних засобів впливу, зокрема пошуків експресії. Адже в публіцистичному творі потрібно не тільки подати інформацію, а й витлумачити її з певних позицій, переконати в правильності цих позицій. З огляду на це поміж інших емоційно-експресивних засобів тут є безпосереднє звернення до читача, зокрема у формі запитань-відповідей» [Пономарів 1992, с. 13].

М. Титаренко розподілила публіцистику за сферами функціонування:

1. Література. У цій сфері поєднуються елементи художнього письма з аналітичним і критичним підходами до висвітлення соціальних явищ. Нариси, наприклад, дозволяють авторам виражати власні думки та спостереження з реального життя, створюючи глибокі і чуттєві портрети людей і подій, а публіцистична лірика здатна включати вірші, що містять глибокі роздуми про соціальні та політичні проблеми, використовуючи поетичні засоби для вираження емоцій та ідей. Ліро-епос об'єднує елементи епічного та ліричного стилів, даючи можливість автору зосередитися на великих темах, таких як національна ідентичність або історичні події, через призму особистих переживань.

2. Журналістика. Включає статті, репортажі, коментарі, які висвітлюють актуальні події, проблеми суспільства.

3. Філософія, релігія, наука. Зосереджується на глибокому осмисленні ідей, концепцій і світоглядів. Наприклад, есеїстика, яка дозволяє авторам вільно висловлюватися щодо своїх думок та ідей на філософські, релігійні та наукові питання [Титаренко 2007, с. 46].

Розподіл функціонування публіцистики за М. Титаренко підкреслює її різноманітність і вказує, що публіцистика не обмежується лише однією сферою, а проникає в різні аспекти культури, журналістики та науки, формуючи багатогранний дискурс.

П. С. Дудик виділяє такий ряд жанрів та різновиди публікацій:

1. Статті. Можуть бути присвячені політичним, соціальним або культурним питанням і містити детальний аналіз подій, що відбуваються.

2. Замітки. Представляють собою короткі повідомлення про важливі новини, які зазвичай не потребують детального висвітлення, але містять основні факти.

3. Звіти – більш розгорнуті публікації, які надають повнішу інформацію, включаючи деталі, учасників і результати.

4. Інтерв'ю – розмови або дискусії з відомими особами, які дозволяють

читачам отримати унікальний погляд на життя та думки цих людей..

5. Репортажі – оперативні публікації, які забезпечують точну інформацію з місця події. Жанр відрізняється динамічним стилем та емоційним забарвленням, адже метою репортажу є не лише інформування, а й передача атмосфери події.

6. Кореспонденція. Охоплює публікації про нові, виробничо і політично важливі події, часто з місць, де ці події відбуваються. Кореспонденції можуть включати деталі про соціально-економічну ситуацію, інновації в промисловості або політичні зміни, що відбуваються в різних регіонах.

7. Рецензії – критичний аналіз творів, що допомагає читачам сформувати власну думку про певний продукт культури, мистецтва або науки. Рецензії можуть бути на книги, фільми, вистави та інші культурні події. Зазвичай вони зосереджують увагу на сильних та слабких сторонах аналізованого твору.

8. Огляди – жанр, що забезпечує оцінку певних фактів або тенденцій у суспільстві.

9. Есе – більш вільний жанр, що дозволяє авторам висловлювати свої наукові, критичні або особисті думки на певні теми.

10. Листи – це тексти, які передають різноманітну інформацію у форматі листування між людьми. Листи можуть бути особистими або офіційними.

11. Нариси – це публікації, що детально описують значущі події, зосереджуючи увагу на особистості, її характері та поведінці. Нариси часто досліджують соціальні чи культурні явища на основі думок автора.

12. Реклама – є жанром, який надає інформацію про товари та послуги, намагаючись зацікавити потенційних споживачів і спонукати їх до дії.

13. Жанри сатири. Слугують для висміювання суспільних явищ, політичних подій або поведінки людей. Вони допомагають привернути увагу до проблем, використовують іронію та гумор [Дудик 2005, с. 89].

Публіцистика характеризується різноманітними підстилями, які відображають особливості комунікації в різних жанрах та ситуаціях. Серед

основних підстилів можна виділити:

1. Газетно-публіцистичний. Використовується у газетах та журналах. Він відзначається інформаційною насиченістю та має на меті швидке донесення фактів до широкої аудиторії. У ньому зазвичай використовуються лаконічні заголовки, стислий виклад подій і чітка структура, що дозволяє читачам легко орієнтуватися в змісті.

2. Агітаційний. Використовується у листівках, закликах, прокламаціях та в інших формах публікацій. Агітаційний підстиль характеризується емоційністю, експресивністю та закликами до дії. Його мета – спонукати людей до активних дій, зокрема в контексті політичних кампаній, соціальних ініціатив або громадських акцій.

3. Політично-ідеологічний підстиль. Він представлений у постановах, документах та офіційних заявах, які мають на меті донесення ідеологічних засад, політичних рішень або вказівок. Він відзначається формальним, чітким і структурованим викладом інформації, де важливою є точність термінології.

4. Масово-політичний. Він охоплює публікації політичних виступів, дискусій, дебатів. Підстиль націлений на широкий загал і часто використовує доступну, зрозумілу лексику та стилістичні прийоми, які сприяють залученню уваги та активній участі аудиторії. Може включати в себе телевізійні програми, радіопередачі, публічні виступи, які мають на меті донести політичні ідеї до широкого загалу.

В багатьох випадках підстилі взаємодіють, що вказує на динамічність та еволюцію публіцистичного стилю в умовах сучасного медіапейзажу. Наприклад, матеріали газетно-публіцистичного підстилю можуть містити елементи агітації, тоді як політичні виступи можуть включати офіційні заяви.

С. Я. Єрмоленко стверджує, що даний стиль має дві основні складові:

1. Мова інформаційних текстів (новини, статті та репортажі). Основною метою інформаційних матеріалів є донесення до читачів фактів і подій без зайвих емоцій і суб'єктивних оцінок. Вони відрізняються високою

фактографічністю, чіткістю викладу та логічною структурою. Мета текстів – інформувати широку аудиторію про актуальні події, тенденції та важливі новини.

2. Мова художньо-публіцистичних матеріалів (есе та інші твори). Вони відрізняються емоційною насиченістю, експресивністю та творчим підходом до викладу теми [Єрмоленко 1999, с. 282].

Важливо підкреслити, що обидва різновиди базуються на співвідношенні трьох основних компонентів: автор, об’єкт і читач. Таке співвідношення визначає, як інформація сприймається, інтерпретується та трансформується. Автор має на меті донести певну інформацію або точку зору, обираючи відповідний жанр і стиль викладу, тоді як об’єкт – це події, явища або ідеї, що підлягають висвітленню. Читач є активним учасником цього процесу, оскільки його реакція та інтерпретація матеріалу можуть значно вплинути на кінцеву мету публікації.

Отже, ЗМІ мають унікальну можливість не тільки фіксувати події, але й інтерпретувати їх у певному контексті, що робить їх важливим інструментом у руках як журналістів, так і політиків. Вони можуть акцентувати увагу на певних аспектах подій, надаючи їм різного емоційного забарвлення, що впливає на сприйняття аудиторією. Завдяки цьому медіа стають не просто пасивними спостерігачами, а активними учасниками суспільних процесів. Таким чином, ЗМІ мають багатоаспектний вплив на сучасне суспільство, виконуючи різні функції, які формують наше розуміння світу.

2.2 Лінгвістичні особливості текстів ЗМІ

Кожна нація має мову, яка є багатою та різноманітною, і в ній не існує лінгвістичних конструкцій, які не можливо було б застосувати в публіцистиці,

що вказує на гнучкість публіцистичного мовлення, яке здатне охоплювати всі сфери й висловлювати найрізноманітніші думки. Даний стиль має унікальну гнучкість і багатство виражальних засобів, через що він є найповнішим у використанні мовних ресурсів. Він дозволяє передавати як інформаційний зміст, так і емоційне забарвлення, зберігаючи при цьому чіткість і доступність для широкого кола читачів.

Тексти, що використовуються в ЗМІ, відзначаються особливою взаємодією між вербальними та графічними компонентами. Це поєднання є ключовим, оскільки не лише текстові елементи важливі у донесенні повідомлення, але й візуальні аспекти, такі як шрифт, ілюстрації, кольори та розташування на сторінці, що суттєво впливають на сприйняття матеріалу. Всі ці елементи працюють разом, створюючи єдину систему, яка формує у читачів не лише інформаційне, але й візуальне враження.

Правильне використання шрифтів і кольорів може підкреслити основні моменти, привернути увагу до важливих частин тексту або навіть вплинути на емоційне сприйняття інформації. Розміщення ілюстрацій також сприяє кращому розумінню контенту. Усі ці компоненти утворюють цілісний медіапродукт, де елементи перебувають у постійній взаємодії, посилюючи один одного й впливаючи на загальне враження та ефективність сприйняття інформації.

Лексичне наповнення текстів, що використовується ЗМІ, вирізняється унікальною різноманітністю, поєднанням стилів. Такий синтез виникає через широке жанрове розмаїття публіцистичних текстів та багатогранність тем, які висвітлюються.

Статті можуть стосуватися політичних подій, наукових відкриттів, культурних явищ або суспільних проблем, і кожна з цих тем вимагає певного лексичного підходу. Саме завдяки такому вміло збалансованому поєднанню різностильових елементів публіцистичні тексти вирізняються своєю лексичною багатогранністю, яка дозволяє досягти чіткої мети — ефективно

донести інформацію, впливаючи на емоції та мислення читачів, що надає лексиці публіцистичного стилю особливу унікальність, адже вона здатна адаптуватися до різних контекстів та вимог, зберігаючи при цьому свою цілісність і функціональність.

Для того, щоб ефективно виконувати свою основну функцію — донесення інформації та вплив на читача, лексика ЗМІ має особливу емоційну забарвленість, що проявляється у використанні різноманітних засобів, таких як просторіччя, жаргон і розмовні вирази, особливо у випадках, коли цитуються реальні особи або відтворюються елементи живої мови. Просторіччя та жаргон часто вводяться в текст з метою наблизити інформацію до читача, зробити її більш зрозумілою і доступною, водночас зберігаючи автентичність джерела. Всі ці засоби допомагають передати настрій, додаючи текстам публіцистичного стилю певної експресивності й динамічності.

Окрім цього, активно використовуються фразеологізми, що виконують не лише інформаційну, але й виражальну функцію. Вони здатні передати тонкощі значень, відтінки емоцій та оцінок, роблячи текст більш багатошаровим і насиченим. Наприклад, стійкі фразеологічні вирази можуть передавати культурні й соціальні контексти, впливаючи на сприйняття інформації читачем.

Важливим аспектом є те, що такі мовні засоби не лише інформують, але й формують певні установки, впливаючи на думки та почуття аудиторії. Вони можуть підкреслювати авторське ставлення до теми, створювати відчуття близькості з читачем або, навпаки, задавати офіційний чи критичний тон.

Стиль публіцистичного жанру має унікальні мовні риси, такі як використання термінів із галузей суспільно-політичної, наукової, технічної, медичної тощо. Всі ці терміни важливі для точності передачі інформації та відображають специфіку висвітлюваних тем.

Окрім того, даний стиль має емоційно-оцінні слова, які допомагають автору інформувати й виражати ставлення до обговорюваних подій чи явищ.

Перифрази, тропи, стилістичні фігури також є важливими елементами, що додають виразності й роблять текст більш цікавим для читача.

Особливою характеристикою стилю є використання слів іншомовного походження, неологізмів, що не лише розширює лексичний запас мови, але й дозволяє точніше відобразити сучасні реалії, адаптуючись до глобалізованого світу, де нові поняття швидко інтегруються в різні мови. Слова на кшталт «*ксенофобія*», «*геноцид*», «*консенсус*», «*дискредитація*» є не просто запозиченими, але вже включеними у мовний вжиток, і часто зустрічаються в публіцистичних текстах для позначення складних соціальних і політичних явищ.

Такі терміни дозволяють коротко і влучно окреслити явища, тим самим роблячи текст зрозумілішим і доступнішим для читача. Іншомовні слова допомагають комунікувати з аудиторією на рівні глобальних тенденцій, забезпечуючи актуальність і сучасність текстів.

Сфера застосування публіцистичного стилю, а також його функції у передачі суспільно значущої інформації, зумовили формування певних мовних норм. Найважливішою з цих норм є використання лексики суспільно-політичної. Це лексика, яка вказує на важливі соціальні, державні та політичні явища, події або процеси. В ЗМІ застосовуються слова на позначення ключових аспектів суспільного життя, таких як «*державність*», «*політика*», «*влада*», «*окупанти*», що безпосередньо відображають конкретні соціальні чи політичні реалії.

Публіцистичний стиль включає в себе і загальновживані слова, які в контексті суспільно-політичної тематики набувають специфічних відтінків значення. Наприклад, слова, які зазвичай асоціюються з іншим контекстом, можуть використовуватись для опису політичних або військових подій: слово «*вогнище*», що в загальновживаній лексиці означає місце, де розпалюють вогонь, у публіцистичних текстах може мати значення «*вогнище війни*», тобто місце, де розпочинаються воєнні дії або конфлікти. Так само слово

«*проблема*», яке зазвичай означає будь-яке питання, що потребує вирішення, в контексті публіцистики може стосуватися конкретних глобальних викликів, як-от «*проблема роззброєння*» або «*економічна проблема*».

На тлі швидкого розвитку ЗМІ, постійно виникає нова суспільно-політична лексика. Цей процес є результатом як глобальних, так і локальних змін у суспільстві.

ЗМІ мають важливе значення у популяризації нових термінів, які швидко стають частиною повсякденної мови, відображаючи актуальні події та явища. Наприклад, такі терміни, як «*президентське вето*» або «*права людини*», вже міцно закріпилися в суспільній свідомості, політичному дискурсі.

Одночасно із загальновизнаною термінологією, у публіцистиці з'являються нові слова, які є відображенням сучасних реалій і подій, що стрімко змінюються. Такі терміни, як «*рашисти*» або «*бавовна*», виникли на тлі сучасних конфліктів, набувши особливого емоційного й експресивного забарвлення. З розвитком медіа нова лексика не тільки виникає швидше, але й поширюється значно ефективніше. Інтернет, соціальні мережі, новинні портали та інші цифрові платформи сприяють цьому.

Публіцистичний стиль вирізняється підвищеною експресивністю та емоційністю. У мові газет і журналів часто відчутна піднесеність і запал, оскільки журналісти прагнуть не просто інформувати, але й зацікавити, захопити увагу читача.

Для досягнення цього ефекту автори не використовують нейтральну лексику, віддаючи перевагу тим, що несуть в собі яскраву емоційну або образну забарвленість. Наприклад, замість використання нейтрального терміна «*лікарі*» журналісти можуть обрати більш емоційний і образний вираз «*наші янголи охоронці*» або «*захисники життя*», що не тільки інформує, але й створює позитивний образ, який підкреслює вагомість і цінність праці цих людей.

П. С. Дудик вважає, що «фразеологізми у публіцистичному стилі широко

використовувані у всіх підстилях, але найчастіше у жанрах, споріднених із художніми текстами (нариси, есе, фейлетони, епіграми)» [Дудик 2005, с. 87].

Окрім вищезазначеного, для підвищення експресивності тексту публіцистичні матеріали часто використовують різноманітні суфікси, які додають словам емоційно-оцінного забарвлення. Наприклад, іменникові суфікси в таких словах, як «*дівчинка*» або «*хлопчик*», допомагають передати не просто стать особи, але й певне відчуття емоційної близькості, тепла або лагідності. Ще одним прикладом є "*kitchenette"*, тут додається відчуття меншого розміру або навіть зменшувальної форми, що може підкреслювати ніжність чи лагідність.

Прикметникові суфікси також активно використовуються в публіцистичному стилі для надання словам додаткових смислових і емоційних відтінків. Наприклад, слово «*військовий*», утворене від іменника «*війська*», не тільки вказує на професійну діяльність, але й додає певного контексту, пов'язаного з дисципліною, силою або військовими обов'язками. В англійській мові це можна порівняти з суфіксом "-ful" у слові "*powerful"*, що додає слову значення сили та потужності. Також до прикметникових відносяться суфікси "-less", "-able", "-ous". Прикладами використання суфіксів є "*endless"*, "*comfortable"*, "*famous"*.

Дієслівні та дієприкметникові суфікси також важливі у публіцистиці, дозволяючи додати до тексту живості та руху. Наприклад, слова на кшталт «*передавати*» або «*виконуваний*» передають не просто дію, але й акцентують на її постійності або можливості виконання. Аналогічно в англійській мові використовуються суфікси на кшталт "-ing", "-ed", "-ize". Наприклад, у словах "*developing"*, "*interested"* або "*organize"*.

Наразі у медіапросторі активно виникають нові лексеми, що охоплюють тему війни та різні аспекти бойових дій. Багато з них є запозиченими, що підкреслює глобальний характер військових конфліктів та необхідність використання точних термінів для опису сучасних технологій і тактики.

Наприклад, терміни такі, як “*air defense*”, «*ППО*» («*протиповітряна оборона»*), “*HIMARS”* (“*High Mobility Artillery Rocket System”*), «*Хаймарс*» («*високомобільна артилерійська ракетна система»*). Крім того, у публіцистичних текстах можна зустріти словосполучення: “*rocket artillery”*, “*rocket strike*”, «*реактивні системи залпового вогню*», «*ракетний удар*», «*окупація*».

У публіцистиці також активно використовуються окличні, питальні речення, риторичні запитання, повтори та звертання. Такі синтаксичні структури дозволяють авторам не лише передавати інформацію, але й залучати увагу читача, стимулюючи його до роздумів і емоційних реакцій. Наприклад, риторичні питання, такі як «*хто ж не мріє про мир?*» або «*що ще потрібно для перемоги?*», змушують аудиторію задуматися про важливість теми та її актуальність.

У публіцистичному стилі існують специфічні синтаксичні структури, що визначають його унікальність та впливають на загальне сприйняття текстів. Ознакою є повторювання та «нанизування» елементів, що створює ритмічність і динаміку викладу. Наприклад, автори можуть використовувати повтори головних слів для підкреслення важливості певних ідей, що дозволяє акцентувати увагу читачів на основних аспектах теми.

Правильно підібрані лінгвістичні стратегії передачі інформації допомагають реципієнтам легше сприймати та осмислювати подану інформацію, що особливо важливо в умовах, коли швидкість сприйняття є критично важливою. Дані стратегії додають емоційності, забарвленості, завдяки чому досягається головна мета ЗМІ, що включає, зокрема, підтримку зв’язку з читачами, формування думки, стимулювання до дій. Насичені емоційними висловлюваннями тексти можуть підвищити зацікавленість читачів і спонукати їх до активних дій, таких як обговорення теми чи участь у соціальних кампаніях.

2.3 Використання фразеологічних одиниць у текстах засобів масової інформації

Текст ЗМІ має на меті не тільки інформування, а й вплив на емоційну складову, думки читачів, через що його оформлення передбачає використання яскравих, виразних елементів, що додають матеріалу динаміки та викликають у читача відповідну реакцію. У цій ролі фразеологізми є незамінним інструментом, так як вони емоційно-забарвленні, мають особливу виразність, що робить статті живими та запам'ятовуваними.

Фразеологічні звороти, будучи стійкими словосполученнями, передають ідіоматичність, яку неможливо розуміти просто з буквального значення слів. Ця особливість надає їм багатозначності, робить їх образними та дозволяє влучно передати ідею чи емоційний відтінок, який складно передати простими словами. Наприклад, фразеологізм «*бити байдики*» може додати тексту не лише колориту, а й допомогти читачам інтуїтивно зрозуміти емоційний контекст та тон розповіді. Такі вирази також дозволяють журналістам і письменникам уникнути повторів, урізноманітнити лексику, а отже, тримати увагу читачів. У публіцистичному стилі, де важливо не лише подати факти, а й створити певне емоційне поле, фразеологізми виконують роль «активаторів» уваги, допомагають уникати сухості та монотонності викладу, роблячи матеріал більш захопливим і легким для сприйняття. Таким чином, використання фразеологізмів у публіцистичних текстах є не просто стилістичним прийомом, а й важливим компонентом, що сприяє поглибленню смислових та емоційних аспектів матеріалу, що формує багатогранність змісту, допомагає журналістам відтворити живу картину подій, відчуттів і думок.

Д. Ю. Сизонов, медіалінгвіст, наголошує, що «фразеологізми є важливим інструментом, який активно використовується в медіа для досягнення певних

комунікативних цілей». Їхня висока вжитковість та тиражованість обумовлені специфікою медійних текстів, що прагнуть бути доступними для широкої аудиторії та легко сприйматися. На його думку, «фразеологізми мають здатність передавати складні ідеї та емоції у стислій, зрозумілій формі, що особливо цінно у контексті новинного та розважального контенту, де важливо утримати увагу читача». Д. Ю. Сизонов зазначив, що «у науці давно вже підкреслювалось, що фразеологічна одиниця найчастіше концентруються в кульмінаційних місцях медіатексту, наприклад, у заголовку, підзаголовковій частині, слогані (якщо це реклама), рухливому рядку (якщо це телебачення чи Інтернет-канал)» [Сизонов 2018, с. 155].

Варто додати, що завдяки повторюваності в медіа фразеологізми набувають популярності та стають життя. Ці сталі вирази стають маркерами певних емоційних і когнітивних значень, які легко розуміються аудиторією. Фразеологічні звороти можуть містити оцінні судження або викликати асоціації, і це підвищує їхню значущість у медіа. Наприклад, у політичних та економічних оглядах часто використовується вираз «*кинути виклик*», що додає образності та драматизму, полегшуючи сприйняття інформації та впливаючи на сприйняття подій читачами.

Фразеологізми володіють особливими ознаками, які надають текстам емоційності та лексичної багатогранності. До цих ознак відносяться:

1. Метафоричність. Фразеологізми зазвичай містять приховані образи, які дозволяють сприймати значення не буквально, а через асоціації. Метафоричність у медіа слугує своєрідним містком між змістом і читачем, адже вона створює живі образи, які дозволяють легко зрозуміти та відчути суть подій.

2. Конотативність. Фразеологізми часто мають додаткові смислові відтінки, що виходять за рамки їхнього буквального значення. Наприклад, фразеологізм «*підняти прапор*» конотує підтримку та відданість, що створює позитивний або патріотичний відтінок.

3. Експресивність. Фразеологізми додають тексту емоційної насиченості, роблять його більш енергійним. У медіа це необхідно для утримання уваги читачів, адже експресивні вирази підсилюють подачу матеріалу, роблять текст жвавим і динамічним. Наприклад, вживання виразу «*витримати удар*» у статті про політичну кризу додає драматизму та підсилює увагу до стійкості або сили певної особи чи організації.

4. Ідіоматичність. Завдяки ідіоматичності ФО стають яскравими маркерами, які легко розпізнаються аудиторією. Ідіоми часто є культурно забарвленими та зрозумілими широкому загалу, що дозволяє медіа створювати контент, що швидко сприймається та залишає глибоке враження. Наприклад, «*взяти під крило*» – не просто означає опіку, а й створює образ захисту й підтримки.

На думку Л. Смітта, «експресивність є ключовою ознакою фразеологізмів у публіцистичному стилі, оскільки саме вона додає тексту живого емоційного забарвлення, роблячи виклад виразнішим і привабливішим для читача» [Сміт 1990, с. 96]. Експресивність фразеологізмів дозволяє передати емоційний тон, підкреслити певну позицію або оцінку подій, що особливо важливо в публіцистиці. Фразеологізми здатні привертати увагу до найважливіших моментів матеріалу. Наприклад, коли журналіст використовує вирази на кшталт «*вийти сухим з води*» або «*зірвати маски*», він не просто повідомляє про подію, а й підкреслює її моральні чи етичні аспекти, створюючи у читача відповідне емоційне ставлення.

У сучасному інформаційному просторі, де новини змінюються швидко, фразеологізми допомагають текстам виділятися, надаючи їм стилістичної привабливості та оригінальності. Читачі запам'ятовують яскраві вирази, що влучно підсумовують суть подій або дій, тому матеріал із експресивними фразеологізмами має більші шанси залишитися в пам'яті надовго.

О. В. Кунін описав так званий принцип двоплановості у фразеологічних одиницях: «образність мотивованої фразеологічної одиниці створюється

внаслідок двопланового сприйняття її (одиниці) та значення її прототипа, що створює новий образ» [Науменко 2011, с. 59].

У публіцистичному стилі використовуються стилістичні типи ФО, що додають тексту змістовної глибини, стилістичної різноманітності та роблять його більш динамічним і виразним. Кожен з типів фразеологізмів має свою специфічну роль, яка допомагає авторам досягати різних комунікативних цілей, адаптуючи зміст під потреби конкретної аудиторії та ситуації. Розглянемо стилістичні типи ФО:

1. Міжстильові (нейтральні) – сталі словосполучення, позбавлені емоційного або експресивного забарвлення. Вони часто виконують суто інформативну функцію, зберігаючи офіційний тон і нейтральність викладу, що особливо важливо для об'єктивного висвітлення подій. Їх використовують у новинах, звітах та офіційних повідомленнях, коли акцент робиться на самому факті, а не на емоційній реакції на нього.

2. Книжні. Ці звороти мають характерний відтінок стилізованості й найчастіше використовуються для створення іронічного або гумористичного ефекту. Вони дозволяють журналістам привернути увагу до подвійності ситуації або надати подіям комедійного контексту, часто розкриваючи їх абсурдність чи нелогічність.

3. Розмовно-просторічні. Використовуються для наближення тексту до розмовного стилю, що додає йому неформальності та робить спілкування з читачем «теплішим». Цей тип фразеологізмів особливо популярний у сучасних блогах, телеграм-каналах та соціальних мережах, де важливо створити ефект живого спілкування [Пилинський 1990, с. 90].

Отже, використання різностильових фразеологізмів дозволяє авторам гнучко варіювати настрій і тон викладу, адаптуючи текст під різні ситуації та цілі. Міжстильові фразеологізми забезпечують нейтральність, книжні додають іронії та гумору, а розмовні звороти — невимушеності та близькості, що робить текст публіцистичного стилю багатогранним і здатним задовольнити

потреби різних аудиторій.

Алюзивні фразеологізми також важливі у контексті створення культурних і смислових зв’язків. Їхня сила полягає в здатності пробуджувати у свідомості читача образи, які мають зв'язок з відомими подіями, історичними персонажами або культурними поняттями. Завдяки алюзіям медіатекст стає не тільки зрозумілішим, але й глибшим, надаючи аудиторії можливість осягнути підтексти і подекуди навіть філософські аспекти подій.

Ще один значущий тип фразеологізмів — евфемістичні. Вони використовуються для пом’якшення або завуалювання гострих, неприємних або потенційно образливих висловлювань. Евфемізми дозволяють уникати надмірної емоційності та різкості в таких чутливих темах, як конфлікти, соціальні кризи, політичні напади.

Евфемістичні фразеологізми також застосовуються під час цитування інтерв'ю або коментарів, де іноді використовуються прямі або жорсткі формулювання. У таких випадках редактори можуть вибрати більш нейтральні фразеологізми, щоб передати суть сказаного без зайвої конфронтації чи провокації.

Фразеологізми в заголовках медіа-матеріалів також важливі, через те що саме заголовок є тим елементом, який захоплює увагу і спонукає читача до ознайомлення з текстом. Влучно підібраний фразеологізм може не лише привернути увагу, а й підготувати читача до тематики матеріалу, налаштувати на певний емоційний тон, або навіть створити інтригу. Наприклад, заголовок “*never say never again: when celebrities eat their words”* є яскравим прикладом того, як звичний фразеологізм “*eat their words*” було використано, щоб висвітлити ситуацію, в якій відомі особи змушені визнавати власні помилки чи непослідовність у висловлюваннях. Саме це додає заголовку образності, цікавості та викликає у читача бажання дізнатися подробиці історії про сказані й забуті слова.

Фразеологізми не тільки роблять заголовки образними, але й передають

додаткову емоційну забарвленість. Вони створюють у читача певний настрій: чи то іронії, чи то драматизму, чи то інтересу до розкриття скандальних подробиць. Заголовки з фразеологізмами зазвичай добре запам'ятовуються і викликають сильні асоціації, що важливо в умовах швидкого інформаційного потоку, де увага читача часто розсіюється.

Висновки до розділу 2

Фразеологізми надають медіатекстам виразності, динамічності й емоційного забарвлення. Вони сприяють збагаченню змісту, передають важливі теми в лаконічній та образній формі. Використання фразеологізмів у ЗМІ дозволяє авторам проінформувати суспільство й вплинути на емоції та світогляд аудиторії. Завдяки яскравим виразам медіа формують емоційний контекст, допомагаючи читачам легше розуміти, відчувати суть подій. Фразеологічні одиниці використовуються в різних частинах медіатексту: у заголовках, підзаголовках, ключових моментах. Різностильові фразеологічні одиниці, серед яких нейтральні, книжні та розмовні, допомагають варіювати тональність викладу, адаптуючи текст під цільову аудиторію та зберігаючи її інтерес.

РОЗДІЛ 3
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У АНГЛОМОВНИХ ЗМІ

3.1 Перекладацькі трансформації фразеологічних одиниць у ЗМІ

Щоб проаналізувати перекладацькі трансформації, було відібрано англомовні тексти публіцистичного жанру із ЗМІ. Був проведений ретельний аналіз цих статей, зосереджувалась увага на виявленні фразеологізмів та їх перекладі українською мовою.

Як вже відомо, калькування полягає у дослівному перекладі, що максимально зберігає семантичність та емоційну складову. Доцільно використовувати калькування, коли в МП відсутній прямий еквівалент або аналог.

Розглянемо приклади.

"It's likely they were fleeing ***under fire***" [BDRSAK].

«Ймовірно, вони тікали ***під вогнем****.»*

Значення, функція, місце ФО залишаються такими ж і в українському варіанті, що означає, що переклад є доречним. Такий переклад дозволив зберегти стилістичне забарвлення оригіналу, забезпечуючи при цьому природність і точність у тексті-перекладі.

"Ukraine's First Lady Olena Zelenska has told the BBC that the whole of the country is ***under*** *constant* ***stress***" [UUCS].

«Перша леді України Олена Зеленська заявила BBC, що вся країна живе ***в*** *постійному* ***стресі****.»*

ФО "*under stress"* було також передано шляхом калькування. Цей прийом забезпечив точне копіювання структури оригінального виразу,

зберігаючи при цьому його зміст та емоційну забарвленість. Це дозволило адаптувати ФО до МП, зберегти стилістичну ідентичність.

"Unlike other regions occupied by Russian forces, the military in Melitopol have been trying ***to win people's hearts and minds***" [MRRRO].

«На відміну від інших окупованих Росією регіонів, у Мелітополі російські військові намагаються ***завоювати серця й уми людей***.»

Тут також використовувалось калькування. Завдяки калькуванню вдалося передати емоційне й образне навантаження оригіналу.

"*War forces Germany* ***to burn bridges*** *with Russia*" [RMWPPD].

«*Війна змушує Німеччину* ***спалювати мости*** *з Росією*.»

Тут український варіант перекладу «*спалювати мости»* є також результатом калькування і цілком передає семантичну і стилістичну функції оригіналу. Цей варіант також зберігає культурну маркованість, близьку до сприйняття українців.

"Despite everything, Masha appears to be doing well and when she occasionally breaks into a smile, it's enough to ***melt the toughest of hearts****"* [FSWBLD].

«Проти все, Маша виглядає добре, і коли вона час від часу усміхається, цього достатньо, щоб ***розтопити найчерствіші серця****.»*

У цьому випадку було застосовано кальку при перекладі "*to melt the toughest of hearts*". Перекладено дослівно, структуру виразу збережено, що дозволило зберегти початкову образність, сенс, передати емоційну забарвленість, притаманну виразу МО.

"*In a rare light moment, Mr Putin sparked laughter by handing Mr Trump a football and saying,* ***the ball is in your court***" [WHPTPR].

«*У рідкісний світлий момент пан Путін викликав сміх, простягнувши містеру Трампу м'яч і сказавши: «****м'яч на твоєму боці****.»*

Використано кальку, що зберігає і метафоричний, і стилістичний зміст оригіналу. Завдяки цьому вибору переклад залишається ясним і логічним для

українських читачів.

"*This is just* ***the tip of the iceberg****, there are many other abusers that have been covered up for the good of the church*" [ASTIC].

«*Це лише* ***верхівка айсберга****, є багато інших кривдників, яких прикрили для блага церкви*.»

Використано калькування при перекладі ФО. Вдало передається метафоричний зміст англійського фразеологізму.

"*Regardless of the context of these friendship-building scenarios, we need* ***to take the bull by the horns*** *and make these situations happen ourselves*" [MMRHGSPOFU].

«*Незалежно від контексту цих сценаріїв побудови дружби, нам потрібно* ***взяти бика за роги*** *та зробити так, щоб ці ситуації відбулися самі*.»

Використано калькування «*взяти бика за роги*». У цьому випадку збереження метафори дозволяє зберегти образність оригіналу та підтримати відповідний емоційний ефект.

"*I would like* ***to be in the same boat*** *as the British*" [UKREUODSJCJ].

«*Я хотів би* ***бути в одному човні*** *з англійцями*.»

Переклад є калькою, яка зберігає образ та метафору оригіналу, адже в обох мовах ідея спільної участі в певній ситуації має подібне значення.

"*State media warns Khamenei not* ***to add fuel to the fire*** *of uprising*" [].

«*Державні ЗМІ застерігають Хаменеї не* ***підливати масла у вогонь*** *повстання*.»

Переклад цього фразеологізму є типовим прикладом калькування, де кожен елемент оригіналу передається дослівно. Такий переклад зберігає метафору, що вказує на посилення негативних обставин, і водночас є природним для української мови.

"*Every family has a* ***skeleton in the closet***" [LHSSSH].

«*У кожної родини є свої* ***скелети в шафі***.»

Фразеологізм *"skeleton in the closet"* також потребує культурного

адаптування. В англомовному контексті цей вираз вказує на якусь приховану або небажану інформацію про людину. Калькування тут можливе завдяки тому, що ця ФО також стала зрозумілою для української аудиторії, завдяки запозиченню в культурному контексті.

*"When we first met her, three months ago, Masha was **fighting for her life** in the same Zaporizhzhia hospital as Diana*" [FSWBLD].

*«Коли ми познайомилися з нею три місяці тому, Маша **боролася за життя** в тій самій запорізькій лікарні, що й Діана*.»

У наведеному реченні використане також калькування при перекладі з МО.

*"It's just **a matter of time**"* [RLSBEU].

*«Це лише **питання часу**.»*

При перекладі було застосовано кальку, вдалося досягти адекватності і зрозумілості.

Ще одним прийомом, який застосовується для перекладу англомовних ФО, є підбір еквівалентів у МП, що полягає у підборі ідентичної або дуже близької за значенням одиниці. Особливо часто звертаються до даного прийому для передачі інтернаціональних фразеологізмів, які схожі за значенням в різних мовах.

Розглянемо приклади використання фразеологічних еквівалентів.

*"Ukraine **plays** crucial **role** in the global food supply*" [HCUEHW].

*«Україна **відіграє** ключову **роль** у поставках харчів у світі*.»

*"The soldier still **plays** an important **role** but success is mostly dependent on rockets, artillery and air strikes, says Maj Gen Dmytro Marchenko, who successfully organised the defence of the southern city of Mykolaiv from Russian attack last spring"* [DPMTO].

«*Солдат, як і раніше, **відіграє** важливу **роль**, але успіх здебільшого залежить від ракет, артилерії та ударів з повітря, - каже генерал-майор Дмитро Марченко, який організував успішну оборону Миколаєва минулої*

весни.»

“To play a role” у МО та «*відігравати роль*» у МП належать до фонду, як англійської, так і української мови і є повністю еквівалентними. Застосування підбору еквівалента при перекладі дозволило зберегти емоційну забарвленість, яку автор англомовної статті надав реченню.

*“The question being discussed **behind closed doors** is who do Latvian Russians really believe: Latvian, Western and Ukrainian leaders – or Russian propaganda, which was allowed on Latvia's airwaves for 30 years*” [RSLTPSTP].

*«Питання, яке обговорюють **за закритими дверима**, полягає в тому, кому насправді вірять латвійські росіяни: латвійським, західним і українським лідерам – чи російській пропаганді, яка була дозволена в ефірі Латвії протягом 30 років*.»

Тут фразеологізм “*behind closed doors”* було передано еквівалентом «*за закритими дверима*». У МП та у МО ці одиниці рівнозначні. Їх лексичний склад, стилістичні особливості та граматична форма ідентичні.

“*Kenya elections: Women and young people **break new ground***” [KEWYPBNG].

«*Вибори в Кенії: Жінки та молодь **прокладають новий шлях***.»

Використано український еквівалент, який зберігає метафоричність і передає сенс інноваційності. Переклад звучить природно та зберігає мотиваційний характер вислову.

“*The one thing relatively poorly trained but well dug in infantry can do is **hold ground***” [RWNFD].

«*Єдине, на що здатна відносно погано навчена, але добре окопана піхота, це **утримати позиції***.»

Використано при перекладі еквівалент «*утримати позиції*». В МП існує такий вираз, що передає точний сенс оригіналу — утримання контрольованої території, незважаючи на труднощі.

“*A former IAEA chief inspector, Olli Heinonen, said inspectors would need **to***

read between the lines *in interviews with workers, who may be too afraid of repercussions to tell the truth*" [LR].

«*Колишній головний інспектор МАГАТЕ Оллі Хейнонен сказав, що інспекторам доведеться* ***читати між рядків*** *в інтерв'ю з працівниками, які, можливо, занадто бояться наслідків, щоб говорити правду*.»

Еквівалент в українській мові повністю передає як зміст, так і метафоричність. Вислів є усталеним і зрозумілим для української аудиторії, що забезпечує його точне відтворення.

"*Israel and Hezbollah* ***play with fire*** *as fears grow of another war*" [IHPFFGAW].

«*Ізраїль і Хезболла* ***граються з вогнем****, оскільки зростає страх щодо нової війни*.»

Використано еквівалент, який повністю зберігає метафоричність і зміст оригіналу. Вислів є загальновідомим і легко зрозумілим у різних контекстах.

"*They* ***hit the nail on the head****, said Kerri Seger, a senior scientist at Applied Ocean Sciences who was not involved with the research*" [IOVRNB].

«*Вони* ***попали в точку****, сказала Керрі Сегер, старший науковий співробітник Applied Ocean Sciences, яка не брала участі в дослідженні.»*

В МП було передано ФО як «*попасти в точку»,* що функціонує як частковий еквівалент, але зберігає значення та експресивність оригіналу.

"*This is not going to be linear, it's going to be lumpy and* ***at the end of the day****, it's very much aligned with the strategy that we have laid out*" [SDPCR].

«*Це не буде лінійним, воно буде нерівним і,* ***врешті-решт****, це дуже узгоджуватиметься зі стратегією, яку ми виклали*.»

Переклад на українську мову «*врешті-решт*» є еквівалентом. Завдяки використанню еквіваленту цей вислів стає легкозрозумілим для українських читачів, зберігаючи при цьому стилістичну функцію.

"*For them, it's easier* ***to jump on the bandwagon*** *of a team that's winning*" [JBWSBNFLT].

«*Для них легше* ***стати на хвилю популярності*** *команди, яка перемагає*.»

В українському перекладі використано вираз, який є еквівалентом (частковим). Такий переклад дозволяє адаптувати вираз для українського читача, зберігаючи суть дії.

“*Whether consciously or unconsciously, many women in heterosexual relationships put their careers* ***on the back burner*** *to enable their partners to advance*” [WMWPPJ].

«*Чи свідомо, чи несвідомо, багато жінок у гетеросексуальних стосунках* ***відкладають*** *свою кар’єру* ***на задній план****, щоб дати можливість своїм партнерам просуватися вперед*.»

«*Відкласти на задній план*» є еквівалентом (частковим), що зберігає зміст і стилістичний контекст оригіналу.

“*Aaron worked extremely hard in training and although you could see he was already a good player he was prepared to put the extra work in and* ***go the extra mile*** *in training*” [HPGEMCWEKBBCC].

«*Аарон надзвичайно наполегливо працював на тренуваннях, і хоча ми бачили, що він уже був хорошим гравцем, він був готовий докласти додаткових зусиль та* ***зробити все можливе*** *на тренуваннях.*»

Переклад «*зробити все можливе*» є еквівалентом (частковим), що зберігає ідею додаткових зусиль і намагання перевершити очікування.

“*Mr Musk called it* ***the last straw*** *in a post on his social media platform*” [MMSXHQOGIL].

«*Пан Маск назвав це* ***останньою краплею*** *у своїй публікації на своїй платформі соціальних мереж*.»

В українському перекладі цей вираз передано частковим еквівалентом. Завдяки цьому збережено смислове і стилістичне забарвлення оригінального виразу.

“*He is a cunning, smart man trying* ***to pull the wool over eyes****, she added*”

[CAALHOHFCT].

«*Він хитра, розумна людина, яка намагається* ***замилити очі****, – додала вона*.»

Переклад «замилювати очі» є еквівалентом (частковим), що зберігає основне значення обману, але змінює образ, підлаштовуючи його під українське мовне сприйняття.

"*Bullitt and its satellite phone plans flew mostly under the radar until the BBC in September reported that the company hopes* ***to steal thunder*** *from separate endeavors by Apple and Elon Musk*" [BRMTCPSMP].

«*Компанія Bullitt і їх плани щодо супутникових телефонів здебільшого залишалися поза увагою, доки BBC у вересні не повідомило, що компанія сподівається* ***вкрасти славу*** *Apple та Ілона Маска*.»

В українському перекладі вираз передається еквівалентом «*вкрасти славу*», оскільки він передає ідею позбавлення когось того, що належить йому.

"*So* ***to make a story short****, what we need to do is continue to inform them and prepare for the worst scenario because it will get worse*" [IWGW].

«***Коротко кажучи****, нам потрібно продовжувати інформувати їх і готуватися до найгіршого сценарію, тому що буде ще гірше*.»

«*Коротко кажучи*» є еквівалентом, що зберігає функціональне значення оригіналу і підходить до українського мовного контексту, дозволяючи зберегти його точність і лаконічність.

"*After all, this is a man who says he has cured people of HIV, made the blind see, changed the fortunes of the impoverished and, on at least one occasion, appeared* ***to walk on air***" [SBMMWWA].

«*Зрештою, це людина, яка каже, що він вилікував людей від ВІЛ, зробив сліпих прозрівшими, змінив долю бідних і, принаймні, одного разу здавалося, що він* ***літає в небесах***.»

При перекладі використано частковий еквівалент «*літає в небесах*», що зберігає позитивне емоційне забарвлення виразу, проте змінює частину

метафори.

“*On pensions, it's best not* ***to let sleeping dogs lie***” [OPBLSDL].

«*На пенсії краще* ***не будити лихо поки воно спить***.»

Цей варіант перекладу є також еквівалентом (частковим), оскільки зберігає основну ідею — уникання дій, які можуть призвести до неприємностей, але замінюється образ собаки на лихо.

“*He wanted to be leader of the pack in this transparency, tax thing; but I sensed at various points that he started* ***to get cold feet***” [VCCGCFTAC].

«*Він хотів бути лідером в цій справі прозорості, податків; але я відчував у різні моменти, що він* ***злякався***.»

ФО перекладено частковим еквівалентом, що дозволяє зберегти загальний смисл виразу, але без застосування специфічної метафори.

“*In a second statement Mr Stokes denied being aggressive towards Mr Cunningham, accusing him of being rude and suggested he* ***had a chip on his shoulder***” [CBSMGMBNF].

«*У другій заяві містер Стоукс заперечував свою агресивність щодо містера Каннінгема, звинувачуючи його в грубості та припускаючи, що він* ***несе камінь на душі***.»

Тут знову використано еквівалент (частковий), що передає загальну ідею негативних емоцій, але зберігає інший образ — камінь.

“*A bucket list is an itemized list of goals people want to accomplish before they* ***kick the bucket***” [TYDAYBL].

«*Bucket list — це детальний перелік цілей, яких люди хочуть досягти перед тим, як* ***підуть у кращий світ***.»

Оригінальна ФО є евфемізмом українського «*померти*». Переклад цього фразеологізму, як «*підуть у кращий світ*» еквівалентом (частковим). Він передає загальну ідею через м'якшу метафору.

“*But this debate is too important to settle with a fight or* ***sweep under the rug***” [YAUWTAPWDYD].

«*Але ця дискусія надто важлива, щоб вирішити її боротьбою чи* ***замести під килим***.»

У перекладі використано прямий еквівалент, оскільки метафора про приховування сміття під килим застосовується в обох мовах, зберігаючи образ і суть перекладу.

"*The Thaksin government* ***has been caught red-handed*** *in lying to the people*" [CRHLP].

«*Уряд Таксіна було* ***спіймано на гарячому*** *у брехні народу*.»

Переклад цього фразеологізму здійснено за допомогою еквівалента, що дозволяє зберегти зміст і чіткість виразу.

"*Humanity is* ***on thin ice*** *— and that ice is melting fast, United Nations Secretary-General Antonio Guterres said*" [WTIUNCRGSW].

«*Людство* ***ходить по тонкому льоду****, і цей лід швидко тане, заявив Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш*.»

У перекладі використано еквівалент, оскільки метафора з льодом залишається однаковою в обох мовах, і це дозволяє зберегти тональність виразу.

"*I came back because, despite everything, when school starts this Wednesday, I'm going* ***to be on cloud nine***" [DSTC].

«*Я повернувся, тому що, незважаючи ні на що, коли школа почнеться цієї середи, я буду* ***на сьомому небі***.»

Переклад «*бути на сьомому небі*» є еквівалентом, який передає не лише значення, але й емоційне забарвлення виразу. В обох мовах метафорична складова пов'язана з піднесеними емоціями, що дозволяє зберегти точність перекладу та відповідну образність.

"*We must not* ***turn blind eye*** *to antisemitism, says Dutch king after attacks on Israeli football fans*" [WMTBEASDKAIFF].

«Ми не повинні ***закривати очі*** *на антисемітизм, – голландський король після нападів на ізраїльських футбольних уболівальників.»*

Фразеологічний вираз було використано у контексті, де описували небайдужість уряду до проблем громадян. Застосовано еквівалентний переклад. Цей переклад зберігає ідіоматичність і передає зміст оригіналу без зміни образного ряду, що робить його стилістично вдалим.

"They always ***take the side of*** *the ruler*" [WPPNB].

«Вони завжди ***стають на бік*** *правителя.»*

У цьому реченні "*take the side of"* та його відповідник у МП «*ставати на бік*» є частковими еквівалентами. Вони передають одне й те саме значення і сенс — підтримати чи захистити чиюсь позицію. Однак між цими виразами є відмінність на лексичному рівні, оскільки «*ставати*» та "*take"* різні за значенням, що не дозволяє вважати їх повністю ідентичними.

"So how exactly has Russia been able to ***get*** *its* ***hands on*** *these high-tech components?"* [TECEHRWE]

«Отже, як саме Росія змогла ***прибрати до рук*** *ці високотехнологічні компоненти?»*

Тут використано еквівалент «прибрати до рук», адже переклад фразеологізму фразеологізмом є найкращою альтернативою,.

Значну частину ФО при перекладі передають за допомогою аналогів, що пояснюється тим, що повні фразеологічні еквіваленти становлять обмежену кількість. Під цим поняттям варто розуміти стійкий вираз у МП, з таким самим переносним значенням, але який відрізняється за формою. Головне при цьому — зберегти образне значення фразеологізму, хоча сам образ може виражатися іншими словами.

Розглянемо приклади використання фразеологічних аналогів при перекладі.

"US officials believe annexation is ***on the cards****, and Russia's puppet leader in Donetsk, Denis Pushilin, has said referendums would make sense when Russian forces complete the capture of both regions"* [DWRTCEU].

«США вважають, що анексія Донбасу – ***не за горами****, але*

маріонетковий лідер ДНР Денис Пушилін заявив, що референдуми матимуть сенс, коли російські війська захоплять обидві області регіону.»

При перекладі цей вислів вдалося передати за допомогою аналогу ФО «*не за горами*». Основне значення обох виразів зберігається і в оригіналі, і в перекладі, а отже переклад вважається адекватним.

"*Mr Danon remained tight lipped but he was itching* ***to let the cat out of the bag***" [BTKTVCB].

«*Містер Данон залишався небагатослівним, але йому кортіло* ***розкрити карти***.»

Використано аналог, який зберігає метафоричність оригіналу, змістовність та емоційний ефект.

"She wants a transparent list of what Germany is delivering and better coordination, saying the chancellor can ***pull all the strings*** *when it comes to arms deliveries"* [GSWTU].

«Вона хоче отримати прозорий список того, що постачає Німеччина, та покращити координацію, заявивши, що канцлер може ***тиснути на всі необхідні важелі*** *у питанні постачання зброї.»*

При перекладі було підібрано фразеологічний аналог. Незважаючи на відмінності у формулюванні, обидва фразеологізми зберігають схоже змістове наповнення та образність.

"*Disclosing a mental health issue is such* ***a double-edged sword****, and based on research, it's more common that workers keep it a secret, than disclose it*" [TDESRMHIW].

«*Розголошення проблеми з психічним здоров'ям — це* ***палка з двома кінцями****, і, згідно з дослідженнями, працівники частіше тримають це в таємниці, ніж розкривають.*»

Фразеологізм позначає ситуацію з двома можливими наслідками — позитивним і негативним. Переклад здійснено за допомогою аналога, дозволяючи зберегти оригінальне емоційне навантаження.

"*Joe Biden's campaign was prepared to* ***come out swinging*** *after tonight's debate against Donald Trump*" [DBICOBP].

«*Після сьогоднішніх дебатів проти Дональда Трампа передвиборча кампанія Джо Байдена була готова* ***рішуче захищати свою позицію***.»

У цьому випадку застосовано аналог при перекладі. Основний зміст оригінального виразу передається, але втрачається безпосередня метафора агресивного початку.

"General election: Labour says Tories have ***let the cat out of the bag*** *over schools policy"* [GELSTHLCOBOSP].

«*Загальні вибори: Лейбористи стверджують, що Торі* ***розкрили карти*** *щодо політики у сфері освіти.*"

Український переклад «*розкрили карти»* є аналогом, який зберігає образність і смислове навантаження оригіналу. Це дозволило передати культурну маркованість і емоційний вплив виразу.

"*Trump lawyer and Daniels clash as defense tries to* ***poke holes*** *in testimony*" [TLDCDTPHT].

«*Адвокат Трампа та Деніелс зіткнулися, оскільки захист намагався* ***знайти дірки*** *в свідченнях*.»

Український аналог «*знайти дірки*», який використано при перекладі, добре передає сенс фрази, оскільки вказує на виявлення слабких місць або недоліків у чомусь.

"*Social media is accused - by technology experts, academics and police - of* ***fanning the flames*** *of the recent disorder seen across the UK*" [SMMFRF].

«*Експерти з технологій, науковці та поліція звинувачують соціальні мережі* ***в підливанні масла у вогонь*** *щодо безладу, який спостерігається у Великій Британії*.»

Використано український аналог, який є добре відомим і точно передає сенс оригіналу. Він зберігає метафору загострення ситуації і надає виразу виразного драматичного ефекту.

“*North Korean crypto hackers* ***keep nose to the grindstone***” [NKCHKNG].

«*Північнокорейські криптохакери* ***працюють не покладаючи рук***.»

При перекладі було підібрано аналог, який передає ідею наполегливої роботи. Вислів є природним і зрозумілим у межах української мовної культури.

“*After splitting up, some couples* ***make a clean break***” [EFLTBU].

«*Після розлучення деякі пари повністю* ***розривають зв’язки***.»

Використано український аналог, який передає зміст і сенс, але втрачає метафору чистоти розриву. Втім, цей переклад зберігає драматизм і точність вислову.

“***Fish out of water***: *why Léon Marchand is right to snub popular French chatshow*” [FOWLMRSPFC].

«***Не на своєму місці****: чому Леон Маршанд правильно відмовився від участі в популярному французькому ток-шоу*.»

«*Не на своєму місці*» передає загальний сенс фрази і є аналогом. Зміст збережений, а саме відчуття дискомфорту та незручності в новому або незвичному середовищі.

“*Andrew Marr has promised* ***to ruffle feathers*** *when he launches his new LBC radio show next month by taking advantage of the freedom he has gained by leaving the BBC*” [AMVRFLBCAQBBC].

«*Ендрю Марр пообіцяв* ***порушити спокій****, коли запустить своє нове радіо-шоу на LBC наступного місяця, скориставшись свободою, яку він здобув, залишивши BBC*.»

В даному випадку застосовано аналог, який передає суть оригінального фразеологізму. Переклад зберігає загальний сенс вислову.

“*It is simply a strategy of* ***sink or swim*** *– and as a consequence disabled people have died*” [SSARDP].

«*Це просто стратегія* ***пан або пропав*** *– і як наслідок люди з обмеженими можливостями гинуть*.»

У цьому реченні український аналог передає зміст ФО і драматичний характер. Хоча буквальна метафора відсутня, в МП цей вислів найбільш природно та точно передає суть ситуації ризику та випробування.

“*Scissor Sisters **spill the beans** on their comeback*” [SSSBC].

«*Гурт Scissor Sisters **розкрили карти** щодо свого повернення.*»

Використано при перекладі фразеологічний аналог «*розкрити карти*», що зберігає образне забарвлення і зміст оригіналу. Це дозволяє адаптувати ФО для українського мовного середовища, зберігаючи емоційне навантаження.

“*US President Joe Biden **hit the nail on the head** in a revealing joke about the press during his speech at the White House Correspondent's Dinner*” [BHNHRJAP].

«*Президент США Джо Байден **влучив у саме яблучко** відвертим жартом про пресу під час виступу на вечері кореспондентів Білого дому*.»

«*Влучити у саме яблучко*» є аналогом, що передає оригінальний зміст. Використання аналогу тут сприяє створенню природного й зрозумілого тексту для української аудиторії, при цьому зберігаючи забарвлення і культурну маркованість оригіналу.

“*The UK cannot afford **to give the cold shoulder** to China*” [UKCAGCSCSCM].

«*Велика Британія не може дозволити собі **повернутися спиною** до Китаю.*»

У перекладі використовується фразеологічний аналог, що дозволяє відобразити суть поведінки. Даний аналог ФО зберігає стилістичну і культурну відповідність, роблячи переклад природним.

“*Everyone agreed that we need to **get the ball rolling** now, he added*” [WWDEBBB].

«*Усі погодилися з тим, що нам потрібно **зрушити справу з місця**, додав він.*»

Тут використано український аналог, що передає ідею початку

активного процесу, зберігаючи динамізм вислову.

“*Former President Donald Trump once again appears* ***to be in the driver's seat*** *in this presidential election*” [SSMPMTDRRT].

«*Колишній президент Дональд Трамп, схоже, знову* ***опинився за кермом*** *на цих президентських виборах.»*

Переклад ФО як «*опинився за кермом*» здійснено за допомогою аналогу. Український аналог передає ідею контролю через знайомий для українських читачів образ водія, який тримає кермо.

“*Beauty: why SPF primers* ***kill two birds with one stone***” [BWSPFPKTBWOS].

«*Краса: чому праймери SPF* ***вбивають двох зайців одним пострілом***.*»*

Використано при перекладі аналог ФО. Переклад є досить природним і зберігає емоційну насиченість оригіналу.

“*The Education, Sport and Culture Committee should consider stepping down for continually* ***barking up the wrong tree*** *over how to fund post-16 education in Guernsey, a deputy has said*” [EBWTDS].

«*Глава комітету з питань освіти, спорту та культури повинен розглянути можливість піти у відставку через те, що він постійно* ***звертається не за адресою****, щодо того, як фінансувати освіту після 16 років на Гернсі, сказав депутат.*»

Український аналог зберігає загальний зміст вислову, передаючи ідею помилкового підходу.

“*He happens* ***to be the spitting image*** *of former Iranian President Mahmoud Ahmadinejad*” [TLL].

«*Виявляється, він* ***є точною копією*** *екс-президента Ірану Махмуда Ахмадінежада*.»

Переклад фразеологізму є аналогом у МП, який зберігає основне значення виразу.

“He's spent a lot of time trying to work with Russia to see if an arrangement

can be made, so, we'll ***keep*** *our* ***fingers crossed****, she said"* [WBWGFC].

«Він провів багато часу, намагаючись домовитися з Росією, тож ***тримаємо кулаки****, – сказала вона.»*

Тут використано аналогічну ФО «*тримати кулаки*», що передає схоже значення. Хоча ці вирази відрізняються формою – в англійському варіанті використовується жест схрещених пальців, а в українському – стиснутих кулаків, – однаковий переносний зміст дозволяє розглядати їх як аналоги.

"They could ***wipe*** *us* ***off the map****, she says"* [NSFCMA].

«Вони можуть ***стерти*** *нас* ***з лиця землі****, — сказала вона.»*

У наведеному прикладі також було підібрано аналог. Англійський фразеологізм було передано українським виразом «*стерти з лиця землі*». Обидва фразеологізми передають те саме, однак відрізняються лексичним складом і словами, які використовуються для передачі цього образу. Завдяки такому перекладу вдалося зберегти значення та емоційну забарвленість фразеологізму, незважаючи на різницю у мовній формі.

"Dmitro, and many others here, believe they are helping ***to turn the tide*** *against Russia"* [WMWHRAD].

«Дмитро та багато інших тут вважають, що ця зброя допомагає ***переломити ситуацію*** *на користь України.»*

Англійську ФО було передано у МП як «*переломити ситуацію*». Це допомогло адаптувати текст для української аудиторії, оскільки обраний вираз передає те ж саме значення.

При перекладі ФО в англомовних публіцистичних текстах також використовується опущення. Опущення фразеологізмів при перекладі текстів ЗМІ може пояснюватися кількома факторами: бажанням уникнути складних структур, уникненням незрозумілих або рідковживаних зворотів, а також прагненням до універсальності статей для широкої аудиторії. Тим не менш, такі пропуски можуть призвести до певної втрати оригінальної стилістичної виразності.

Розглянемо приклад використання опущення.

“So was the 234th airborne assault regiment, whose servicemen were once rewarded for ***taking part in*** *the occupation of Crimea”* [IRTQNK].

«Також злочини в Ірпені офіс генпрокурора інкримінує 234-й гвардійському десантно-штурмовому полку. Військовослужбовців цього підрозділу в Росії нагородили за окупацію українського Криму.»

Тут дослівний переклад у вигляді звороту «*беручи участь у»* був би недоречним. Це створило б граматичну незграбність, тому що у МП часто уникають подібних конструкцій. Пряме калькування могло б негативно вплинути на читабельність і створити відчуття важкості або штучності в українському реченні. У результаті доцільним було скористуватися прийомом опущення, роблячи текст зрозумілим і легким для сприйняття.

У деяких випадках, перекладаючи тексти, перекладачі стикаються з труднощами, що пов’язані з ФО, які мають культурні або лінгвістичні особливості, притаманні лише мові оригіналу. У таких контекстах прямий переклад не може передати повного змісту чи відтінків значення, тому застосовується описовий переклад. Замість дослівного відтворення фразеологізму, перекладачі використовують словосполучення, слова, щоб передати сенс і емоційний колорит оригіналу.

Розглянемо приклади.

“Katerina closed her eyes and ***took a breath*** *when I asked about her husband, a fighter, who is still thought to be in the maze of tunnels beneath the Azovstal steel plant in Mariupol*” [ISBGD].

«Катерина заплющує очі й ***глибоко вдихає****, коли я запитую про її чоловіка – військового, який досі, як вважають, перебуває в лабіринті тунелів під металургійним заводом «Азовсталь» у Маріуполі.»*

“Take a breath” не має прямого українського еквівалента. Прагнучи максимально зберегти сенс, обрали варіант «*глибоко вдихати*». Хоча цей вираз не фразеологічний, як оригінальний, він має головну ідею, яку хотів донести

автор, – момент спокою, перепочинку або роздумів.

“The Russian leader said that if missiles with longer ranges did arrive in Ukraine, his country would ***draw*** *appropriate* ***conclusions*** *and strike at those targets that we are not striking yet*” [UKSUMRS].

«Російський лідер заявив, що якщо ракети більшої дальності прибудуть в Україну, його країна ***зробить*** *відповідні* ***висновки*** *і вдарить по тих цілях, які ми ще не вражаємо.»*

Англійський фразеологізм було перекладено українським словосполученням «*зробити висновки*». Використано описовий переклад. Було віддано перевагу загальновживаному словосполученню. В українській мові це словосполучення широко використовується і добре відповідає стилістичним нормам публіцистичних та новинних текстів. Таким чином, словосполучення ефективно передає значення, роблячи текст максимально природним та інформативним для цільової аудиторії.

“*Hollywood film director James Cameron, who directed the 1997 movie Titanic, has told the BBC the team who built the submersible which imploded with the loss of five lives had* ***cut corners***” [TDJCAOGCC].

«*Голлівудський кінорежисер Джеймс Кемерон, який зняв фільм "Титанік" 1997 року, розповів BBC, що команда, яка побудувала підводний апарат, який вибухнув і забрав п'ять життів,* ***економила на якості****.»*

Використано описовий переклад, який передає зміст оригіналу.

“*So all the stuff that you’ve read about me, I urge you* ***to take with a grain of salt*** *— except the part about me keeping Elizabeth Warren up at night*” [TAHCWACHA].

«*Тому все, що ви читали про мене, я закликаю вас* ***сприймати з часткою сумніву****, крім тієї частини про те, що я не даю Елізабет Воррен спати вночі.*»

Тут також використано описовий переклад, що дозволило забезпечити адаптацію виразу, роблячи його доступним для української аудиторії.

“***Burn the midnight oil*** *and become an expert in your field, he posted on X*”

[WIDHWW].

«***Працюйте до знемоги*** *та станьте експертом у своїй галузі, – написав він на Х.*»

Використано описовий переклад «*працювати до знемоги*». Також можливий переклад «*сидіти допізна*», але під цей контекст краще було використати перший варіант. Вираз передає значення наполегливої праці, закладене в англійській ФО.

"*I don't really want* ***to cry over spilt milk****, and waste any more energy on it, he added with a laugh*" [NCOSMGBOMAVP].

«*Мені не дуже хочеться* ***жалкувати про те, що не виправиш*** *і витрачати на це більше сил, – додав він зі сміхом.*»

Переклад «*жалкувати про те, що не виправиш*» є описовим, адже точного аналога чи еквівалента немає в українській мові, а калькування тут недоречне і було б не зрозумілим.

"*Media will have* ***to walk on eggshells*** *as result of Sir Cliff privacy ruling against the BBC, lawyers say*" [MWERSCPRABBCLS].

«*Юристи кажуть, що медіа змушені будуть* ***обережно поводитися*** *через рішення сера Кліффа про конфіденційність проти BBC.*»

Використано описовий переклад «*обережно поводитися*», що добре передає ідею необхідності обережності.

"*Like Viv Richards, Aravinda had the exiting stroke play to make one sit* ***on the edge of one's seat***" [ASRHARTC].

«*Як і Вів Річардс, Аравінда мав захоплюючу гру ударів, що змусили* ***затамувати подих****.*»

Використано описовий переклад, який передає емоційний зміст вислову, але при цьому втрачається буквальна метафора. Але такий переклад є більш природним для української мови.

"*Unions don't* ***call the shots*** *anymore – but we'd all be better off if they did*" [UCSABWBOTD].

«*Профспілки вже не **приймають рішення**, але ми всі були б у виграші, якби вони це робили.*»

Використано описове словосполучення «*приймають рішення*». Переклад передає ідею контролю, зберігає зміст оригінального виразу.

"*A senior BBC employee is **in hot water** after branding Jewish people Nazis and white people parasites in a string of social media posts, The Telegraph reported on Thursday*" [BBCEHWOAP].

*«Як повідомляє The Telegraph у четвер, старший співробітник BBC **опинився у скрутному становищі** після того, як назвав євреїв нацистами, а білих людей паразитами у низці публікацій у соціальних мережах.»*

Використано описовий переклад «*опинився у скрутному становищі*». Використання описового перекладу є виправданим для передачі сутності фразеологічного виразу та збереження змісту.

"*The host tried **to break the ice** by telling a joke*" [FSRMM].

«*Ведучий намагався **розрядити атмосферу**, розповівши жарт.*»

Тут також було використано описовий переклад, що дозволяє передати сутність і мету дії, але без прямого збереження образності. Такий переклад забезпечує зрозумілість для українського читача, оскільки «*розрядити атмосферу*» є природним для українського культурного контексту та не викликає потреби в додатковому поясненні.

"***In the eye of the storm**: Modernism in Ukraine, 1900-1930s review – a small yet blazing act of solidarity*" [IESMURSBAS].

«***У центрі уваги**: огляд модернізму в Україні 1900-1930-х років – маленький, але палаючий акт солідарності.»*

У цьому реченні також використано описовий переклад, який допомагає зберегти емоційно-експресивне забарвлення оригіналу, роблячи переклад природним для українських читачів.

*"Many had been **burned to the ground**"* [IRTQNK].

*«Багато **спалено й розтрощено вщент**.»*

У МП немає відповідника до цього виразу, тож він був перекладений вільним описовим словосполученням, яке найбільше відповідає суті оригіналу.

*"This is our land and we will **do our best**"* [WHSMR].

*«Це наша земля, і ми **зробимо все можливе**.»*

При перекладі ФО було передано описовим перекладом «*зробити все можливе*», що передає основний зміст оригіналу. Дане рішення обумовлене відсутністю відповідника з таким ж самим значенням.

"*The price hike signals that the government has decided **to bite the bullet** and make choices that are necessary, even if they cost near-term political capital, said Uzair Younus, the director of the Pakistan Initiative at the Atlantic Council*" [PRFPEPCD].

*«Підвищення цін сигналізує про те, що уряд вирішив **зібратись з духом** і прийняти рішення, навіть якщо це коштуватиме короткострокового політичного капіталу», – сказав Узаїр Юнус, директор Пакистанської ініціативи в Atlantic Council.»*

Тут доречно було використано описовий переклад, що дозволило зберегти емоційне забарвлення, одночасно роблячи текст зрозумілим для української аудиторії.

*"It is absolutely fine to be talking about potential war crimes, but the moment you **set things in stone** you make it easier for the other side to discredit your work, said Philippe Sands, a UCL law professor who has served at the UN International Court of Justice and the European Court of Human Rights"* [UPWNR].

*«Абсолютно нормально говорити про потенційні воєнні злочини, але у той момент, коли ви **виносите остаточний вердикт**, ви полегшуєте іншій стороні дискредитацію вашої роботи, – каже Філіп Сендс, професор права, який працював у Міжнародному суді ООН та Європейському суді з прав людини.»*

Фразеологізм "*set things in stone"* передає ідею закріплення чогось як

остаточного і незмінного, буквально — «висікати в камені». У МП відповідника для цієї ФО не існує, тому щоб уникнути дослівності та передати сенс, прибігли до описового перекладу «*виносити остаточний вердикт*».

"When asked if her friends had left, she stood still and ***burst into tears****"* [SJLV].

«Коли її запитали, чи поїхали її друзі, вона стала на місці і ***розплакалася****.»*

Перекладаючи дану ФО, вдалося передати її як «*розплакалася*», що чітко передає сутність дії, але не є фразеологічним виразом. Вибір цього пояснюється тим, що в МП відсутній прямий еквівалент, аналог. Таким чином вдалося уникнути дослівності, зберегти точність значення, оскільки буквально перекладений вираз «вибухнути сльозами» спотворив би сенс і звучав би дивно.

"Germany has been accused of ***dragging its feet*** *over promised weapons deliveries while Hungary, led by a prime minister with close links to President Putin, has refused to stop buying Russian oil*" [NSFCMA].

«Німеччину звинувачують у ***затягуванні*** *обіцяного постачання зброї, а Угорщина, яку очолює прем'єр-міністр, що має тісні зв'язки з президентом Путіним, не хоче відмовлятися від російської нафти.»*

У МП фразеологізм було перекладено як «*затягування*», що відображає сенс оригіналу, але не є фразеологічним. Вибір цього пояснюється тим, що в МП відсутній відповідник. Калька «тягнути ноги» або «волочити ноги» була б незрозумілою, оскільки такий переклад звучав би штучно і не відповідав би мовним нормам.

"When Donald Trump was US President, he famously threatened to take America out of the alliance if other member states did not ***pull their weight***" [NSFCMA].

«Під час свого президенства Дональд Трамп погрожував союзникам НАТО вивести США зі складу альянсу, якщо члени НАТО не ***погодяться***

якнайшвидше збільшити свої оборонні витрати.»

При перекладі фразеологізм був переданий описовим виразом із конкретизацією «*збільшити свої оборонні витрати*», що адаптує значення до контексту тематики війни. Адаптація через описовий переклад й конкретизацію дозволяє не тільки зберегти загальне значення, але й створити більш цільовий акцент на військових витратах, що відповідає стилю та інформативності статті.

"*Captain James Oliphant, of the Royal Artillery, said he believes it is a weapon that will* ***make a*** *big* ***difference***" [UTGWTU].

«Капітан королівської артилерії Джеймс Оліфант упевнений, що РЗСО ***серйозно змінять*** *баланс сил на полі бою*.»

"He also claimed the weapons Germany had supplied to Ukraine had been decisive and ***made the difference*** *in eastern Ukraine*" [OSVPSWM].

«Він також заявив, що зброя, яку Німеччина поставила Україні, мала ***вирішальне значення*** *на сході України*.»

"Make the difference" багатозначна ФО, значення якої залежить від контексту. Було використано два різні варіанти при перекладі: «*серйозно змінять*» та «*вирішальне значення*». Обидва з них приклади описового перекладу. Передача ФО з МО у МП через вільні словосполучення у таких випадках є оптимальним рішенням, яке дозволяє зберегти емоційне та інформативне навантаження.

"He also accused Russian tanks of firing on residential buildings during fighting in the city and of seeking to erase Severodonetsk ***from the face of the earth***" [RAKDCI].

*«Він також звинуватив російські танки у тому, що вони обстрілюють житлові будинки і намагаються захопити Сєвєродонецьк, застосовуючи тактику «****спаленої землі****».»*

У наведеному реченні фразеологізм "*from the face of the earth*", який вказує на повне знищення чогось, було адаптовано до української мови

описовим словосполученням «*спалена земля*». Цей вибір зумовлений не лише сутністю оригінального фразеологізму, але й контекстом. У МП є еквівалентний вираз «*стерти з лиця землі*», але словосполучення «*спалена земля*» є більш доречним у даному контексті. Це зроблено для того, щоб зробити фразеологізм більш актуальним у рамках військової тематики.

"Back inside the tent in Bezimenne, Andriy noticed two other people with their hands tied behind them, who had been left in a corner while the officers ***paid attention to*** *him"* [RSBR].

«Повернувшись у намет у Безіменному, Андрій помітив ще двох людей зі зв'язаними за спиною руками, які стояли в кутку, поки офіцери ***займалися*** *ним*.»

У даному реченні застосовано описовий переклад для ФО "*pay attention to"*. У МП було передано вираз як «*займались*». Хоча в даному випадку можна було б скористатися калькою, переклавши так: «*приділяли увагу*», але таке словосполучення надавало б інше значення, вказуючи на позитивний акцент, в той час як оригінальний вираз має на увазі інше.

"*An extensive search for an Indian woman who disappeared into a pavement sinkhole in Kuala Lumpur* ***hit a snag*** *on its eighth day*" [SWSSNTR].

«*На восьмий день інтенсивних пошуків індійської жінки, яка зникла в ополонці на тротуарі в Куала-Лумпурі,* ***зіткнулися з труднощами***.»

Тут описовий переклад обирається через відсутність прямого еквівалента, який би передавав зміст метафори. При цьому сенс затримки чи ускладнення передається точно, але, звісно, втрачається образність.

"Without these things there will be enormous ***loss of life****"* [WMWHRAD].

«Без цього будуть величезні ***людські втрати****.»*

ФО "*loss of life"* означає «смерть», і доцільним було передати у МП вираз як «*людські втрати*», адже слова «смерть», «смертельний випадок» викликають погані емоції та болісні асоціації, тому було обрано уникнути їх.

"Ukraine is concerned Russia has started shelling the area it occupies to try

to create a false narrative, such as: Ukraine is attacking you – so better vote to join Russia so we can ***take root*** *and protect you*" [ZNWKGR].

«Україна стурбована тим, що Росія почала обстріл окупованої нею території, щоб спробувати створити неправдивий наратив, наприклад: Україна атакує вас, тому краще проголосуйте за приєднання до Росії, щоб ми могли ***вкоренитися*** *та захистити вас*.»

У наведеному реченні ФО "*take root"* передана як «*вкоренитись*». Переносне значення у МП відповідає МО. Тут відбулася заміна описовим словом, що ідентичне за змістовністю, але не є дослівним еквівалентом. Первинний образ і значення збережені.

"It's not known why the kidnapping takes place – but residents ***paint a picture of*** *intimidation as Russians look to lay down down law"* [ZNWKGR].

«Невідомо, чому відбувається викрадення, але жителі ***вважають****, що метою є залякування, тому що росіяни намагаються встановити свої закони*.»

Фразеологізм "*paint a picture of"* було перекладено як «*вважають*», що має те ж значення як і у МО. Було застосовано описовий переклад, що дозволило адаптувати вираз до української мови шляхом добору еквівалентного за змістом слова.

"No one expects President Putin ***to throw in the towel****"* [SJLV].

«Ніхто не очікує, що Путін ***швидко здасться****.»*

У цьому реченні також використано описовий переклад. Вдалося передати значення у МП користуючись вільним словосполученням «*швидко здасться*». Відповідника немає, тому було обрано описову конструкцію.

"Poland's President Andrzej Duda has accused Berlin of ***breaking its word****, saying that modern German Leopard tanks, promised by Berlin to backfill Soviet-era tanks sent to Ukraine, have not arrived*" [GSWTU].

«Президент Польщі Анджей Дуда звинуватив Берлін у ***порушенні обіцянки*** *– мовляв, сучасні німецькі танки Леопард, якими Берлін обіцяв*

замінити відправлені в Україну радянські танки, так і не прибули.»

У МП передано вислів описовим перекладом «*порушити обіцянку*». Такий вислів є природним, вживаним для українців.

"Kyiv's soldiers have told us it is largely surrounded and they are undoubtedly ***under pressure***" [RAKDCI].

«Київські солдати розповіли нам, що вони значною мірою оточені і, безсумнівно, ***зазнають тиску***.»

У наведеному прикладі фразеологізм було передано як «*зазнають тиску*». Описовий переклад тут дозволяє зберегти емоційну та смислову складову оригінального вислову, роблячи текст зрозумілим.

"They have learned ***to take pleasure in*** *the simple things – like having their electricity, gas and water restored"* [IRTQNK].

«І ***радіють*** *простим речам: теплій погоді, електриці, яку знову постачають, газу в трубах*.»

ФО "*to take pleasure in*" було передано описовим перекладом «*радіють*». Можливий також переклад «*насолоджуються*», яке передає подібний смисл. Обидва варіанти поєднують у собі основні смислові елементи фразеологізму і можуть використовуватися в українському перекладі з однаковою ефективністю.

"But after this is all over, someone really impartial could ***take a deep look*** *at all these cases and find problems"* [UPWNR].

«Але після того, як це все закінчиться, хтось дійсно неупереджений міг би ***глибоко розглянути*** *всі ці справи та знайти проблеми*.»

Фразеологізм "*take a deep look"* було передано у МП за допомогою вільного описового словосполучення «*глибоко розглянути*». Даний варіант точно відтворює зміст оригінального виразу і органічно звучить українською, адже подібне словосполучення поширене у МП. Обране формулювання зберігає основне значення ФО.

"Back then, the 19-year-old had just ***put*** *university* ***on hold*** *and volunteered*

to fight” [UWSTS].

*«Тоді 19-річний юнак щойно **покинув** навчання в університеті й пішов добровольцем воювати.»*

Тут також прибігли до описового перекладу для передачі ФО “*put on hold*”. Через відсутність відповідника у МП, ФО було перекладено як «*покинув*». Обраний варіант робить речення зрозумілим, дозволяючи уникнути штучності, що могла б виникнути при спробі дослівного перекладу.

*“But there is no evidence that this message is **making** its **way** to the top”* [REMW].

*«Але немає жодних ознак того, що це повідомлення **потрапить** нагору*.»

Тут також було використано описовий переклад, що дозволило передати “*to make way*” українським словом «*потрапити*». “*To make way*” має український аналог «*проторувати шлях*», «*прокладати шлях*». Проте такий відповідник означає досягнення успіху, визнання або просування завдяки власним зусиллям. Отже, попри існування формального відповідника, його вживання в даному випадку недоречне.

Отже, серед проаналізованих фразеологізмів 13 перекладено калькуванням. Еквівалентами передано у МП 28 фразеологізмів. Переклад аналогами застосовано у 24 випадках. Описовий переклад використовувався найчастіше — 34 рази. Опущення використано один раз. Для наочності на рисунку 3.1 представлено використання вищезазначених прийомів перекладу ФО у відсотках.

Рисунок 3.1

Відсоткове співвідношення прийомів перекладу ФО у статтях

Таким чином, найпоширенішим виявився описовий переклад. Еквіваленти та аналоги також активно використовуються, оскільки вони сприяють збереженню стилістичної та емоційної забарвленості оригіналу. Калькування, хоч і є менш популярним, застосовується у випадках, коли структурна подібність мов дозволяє відтворити фразеологізм дослівно. Опущення фразеологізму є рідкісним явищем, яке виправдане лише у випадках, коли його відтворення не є доречним для змісту тексту перекладу.

3.2 Лінгвостилістичні особливості перекладу фразеологізмів у ЗМІ

Фразеологічні одиниці, використовувані в англомовних медіа, вирізняються образністю та символічністю, що зумовлює специфічні лінгвостилістичні особливості їх перекладу. Розглянемо детально їх

лінгвостилістичні особливості.

Фразеологізм “*under fire*” [CALD], який наразі часто зустрічається у журналістських текстах, має як пряме, так і переносне значення, що створює особливі труднощі для перекладу. У буквальному розумінні цей вираз означає, коли хтось перебуває під обстрілом або атакою, наприклад, у військових діях. Однак у переносному значенні, більш поширеному в журналістиці, він використовується для позначення ситуацій критики, тиску або звинувачень, спрямованих на певну особу, організацію чи явище. В українському перекладі необхідно врахувати контекст, щоб передати ідіоматичність і точність значення. Наприклад, у випадку прямого значення доцільно використовувати варіанти на кшталт «*під обстрілом*» або «*під вогнем*». У переносному значенні фраза перекладається як «*під тиском*», «*об'єкт критики*» або «*зазнавати нападів (критики)*».

Наступний фразеологізм “*under stress*” є також поширеним у журналістиці і має переважно переносне значення, що характеризує стан людини, яка перебуває під впливом сильного емоційного, фізичного чи соціального тиску [CALD]. Перекладається так: «*в стресі*», «*під тиском*», «*у напруженому стані*». Фразеологізм несе в собі значний емоційний заряд, оскільки описує напруженість чи неспокій. Важливо передати ці відчуття в українському варіанті, особливо якщо текст має зворушити читача або підкреслити серйозність ситуації. Варто зазначити, що у журналістських текстах важлива чіткість і доступність вислову, тому в перекладі зазвичай використовують варіанти, які не ускладнюють розуміння: «*в стресі*», «*у стані стресу*».

Ще один популярний фразеологізм “*to win people's hearts and minds*” [CALD]. Він часто зустрічається у політичній та соціальній риториці, де присутні стратегії впливу або маніпуляції. Він означає завоювати прихильність, симпатію та довіру людей, часто через поєднання емоційного впливу та переконання. Фразеологізм спирається на символічне поєднання

серця як емоційної сфери та розуму як раціональної. В українській мові основними відповідниками є: «*завоювати серця і уми людей*», «*завоювати довіру і підтримку*». Загалом, вираз можна адаптувати під більш офіційний стиль, якщо цього вимагає контекст. Наприклад, «*здобути довіру громадськості*». Або навпаки зробити більш розмовний та неформальний переклад: «*привернути людей на свій бік*».

Наступний фразеологізм "*to burn bridges*" [CID] є поширеним в англійській мові і має метафоричний характер. Він означає припинити стосунки з кимось у спосіб, що унеможливлює їхнє відновлення в майбутньому. В українській мові найчастіше цей фразеологізм перекладається як: «*спалити мости*», «*розірвати зв'язки остаточно*». Вираз базується на метафорі мосту як символу зв'язку. Така метафора є зрозумілою і для нашого населення, а отже дослівний переклад також звучить природно.

Фразеологізм "*let the cat out of the bag*" означає випадково розкрити секрет чи повідомити інформацію [ODCE]. У журналістських текстах його часто використовують для опису ситуацій, коли публічно оголошується щось, що раніше трималося в таємниці. Перекладається як: «*розкрити карти*», «*видати секрет*», «*випустити джина з пляшки*». Вираз побудований на образі кота в мішку, що в англійській мові асоціюється з несподіваним викриттям чи розкриттям таємниці. Для збереження природності краще використовувати адаптовані варіанти.

Наступна фразеологічна одиниця "*melt the toughest of hearts*" означає викликати у когось дуже сильні емоції, настільки, що навіть найсуворіша чи найбільш стримана людина виявляє свої почуття [ODCE]. Часто використовується в текстах, які описують зворушливі події чи героїчні вчинки. Українською мовою перекладається як: «*розтопити найчерствіші серця*», «*зворушити навіть найчерствіше серце*», «*розтопити лід у серці*». Метафора побудована на образі черствого серця, а розтоплення символізує розкриття почуттів. У більшості випадків український читач зрозуміє метафору дослівно.

Ще один цікавий фразеологізм “*the ball is in your court*”, який позначає випадки, коли наступний хід чи рішення залежить від іншої сторони [CALD]. Він часто зустрічається у текстах, де йдеться про переговори, домовленості чи відповідальність за подальші дії. Переклад на українську може виглядати так: «*м'яч на твоєму боці*» (калька, яка є зрозумілою), «*слово за тобою*», «*черга за тобою*».

Фразеологізм “*the tip of the iceberg*” означає, коли видима частина проблеми чи явища становить лише невелику частку реальної масштабності або складності [CALD]. Українською мовою переклад виглядає так: «*верхівка айсберга*», «*лише мала частина проблеми*».

Наступний фразеологізм “*to take the bull by the horns*” означає сміливо та рішуче вирішувати проблему або братися за складне завдання [CALD]. На українську мову перекладається як: «*взяти бика за роги*» (є природним в українській мові), «*рішуче діяти*», «*узяти ситуацію в свої руки*».

Фразеологізм “*a double-edged sword*” означає ситуацію, з або позитивними, або з негативними наслідками [CID]. Походить від метафори меча, який гострий з обох боків, тому може завдати шкоди не лише ворогу, а й тому, хто його використовує. У сучасному контексті цей фразеологізм широко застосовується для опису неоднозначних рішень, явищ чи подій. На українську мову зазвичай перекладається як: «*палка з двома кінцями*» (відповідник).

Ще одна популярна фразеологічна одиниця “*to be in the same boat*” [CID]. Вона означає, що люди опинилися в однаковій ситуації, часто складній або проблемній, і мають поділяти відповідальність чи наслідки. Використовується образ човна, де всі пасажири взаємозалежні, що є зрозумілим і в українській культурі. Перекладається як: «*бути в одному човні*», «*плисти в одному човні*», «*опинитися в одній ситуації*». Легко сприймається дослівно, тому його можна використовувати у перекладі без адаптації.

Фразеологізм “*to cry over spilt milk*” означає марно жалкувати про те, що

вже сталося і не може бути змінене [CALD]. Вираз апелює до побутової ситуації, коли пролиття молока є неприємністю, але незворотною. Цей фразеологізм підкреслює необхідність дивитися вперед, а не зациклюватися на минулому. Буквальний переклад «*плакати над пролитим молоком*» не є зрозумілим для українського читача, тож краще передати його як «*жалкувати про те, що не виправиш*».

Ще один фразеологізм, який необхідно розглянути – "*to add fuel to the fire*" [CALD]. Він означає погіршити ситуацію або зробити її ще напруженішою. Його часто використовують у текстах ЗМІ, що описують ескалацію конфліктів, додаткові ускладнення або провокаційні дії. Вираз базується на метафорі вогню, який стає сильнішим, якщо до нього додати пального. Українською переклад може виглядати так: «*підливати масла у вогонь*» (найпоширеніший і природний варіант), «*погіршувати ситуацію*». Вираз апелює до універсального символу вогню, що асоціюється з небезпекою, емоціями чи загостренням. Український переклад «*підливати масла у вогонь*» має таку ж метафору, тому звучить органічно.

Наступний фразеологізм "*skeleton in the closet*" описує прихований секрет, зазвичай ганебний або проблемний, який людина чи організація намагається тримати у таємниці [ODCE]. Походить з вікторіанської Англії, де метафорично означав щось шокуюче або компрометуюче, що заховане від сторонніх очей. На українську перекладається як: «*скелет у шафі*» (зрозумілий і природний варіант), «*темна пляма в минулому*», «*таємниця, яку приховують*».

Фразеологізм "*fighting for life*" описує момент, коли хтось чи щось перебуває у критичній ситуації, бореться за виживання або намагається уникнути серйозних наслідків [CALD]. Найчастіше вживається у медичних, соціальних або драматичних контекстах. На українську мову перекладається як: «*боротися за життя*» (калькування, що зберігає всю драматичність), «*відчайдушно боротися за виживання*», «*перебувати на межі життя і*

смерті». Вираз може бути адаптований як у прямому значенні (медична боротьба за життя), так і в переносному (організація або бізнес на межі закриття).

Наступний фразеологізм "*a matter of time*" позначає ситуацію, яка неминуче настане в майбутньому і є лише питанням часу [CALD]. Це вираз, що описує подію або зміни, що мають відбутися, але конкретний момент їх настання ще не визначений. Вираз підкреслює, що немає сумнівів у настанні цієї події, але її точний час не відомий. Переклад на українську виглядає так: «*питання часу*» (калька, найбільш поширений варіант), «*неминуче*». Вираз є емоційно нейтральним і може застосовуватися у багатьох контекстах, від економічних прогнозів до особистих переживань.

Ще одна фразеологічна одиниця "*plays a role*", яка використовується для того, щоб описати важливість або значення певної особи чи елемента в контексті певної ситуації чи події [CALD]. ФО підкреслює, що щось або хтось має вплив чи значення. Це може стосуватися різних сфер, від соціальних відносин до професійної діяльності. На українську перекладається як: «*відіграє роль*» (є найбільш вживаним варіантом перекладу), «*має значення*». Загалом, вираз є нейтральним за змістом, але може бути модифікований для вираження більшої емоційності, якщо це необхідно.

Фразеологізм "*behind closed doors*" позначає ситуацію, яка відбувається в приватному або таємному порядку, за межами публічного огляду [CID]. Це зазвичай стосується переговорів, рішень або подій, які приховані від громадськості або преси. Вираз акцентує на конфіденційності та непрозорості певних процесів. На українську ФО перекладається як: «*за закритими дверима*» (найбільш поширений переклад), «*під покривом таємниці*», «*таємно, без розголосу*» (більш загальний варіант). Варто зазначити, що часто вираз має негативне значення у ЗМІ, оскільки він вказує на те, що дії відбуваються без належної прозорості чи громадського контролю.

Фразеологізм "*break new ground*" означає започаткування чогось нового,

інноваційного, чого раніше не робили [ODCE]. Це може стосуватися як прямого значення, так і переносного — досягнення в науці, мистецтві чи інших сферах. На українську фразеологізм перекладається як: «*прокладати новий шлях*», «*відкривати нові горизонти*», «*зробити прорив*» (часто використовується в текстах ЗМІ про науку чи технології). Загалом, фразеологізм використовується найчастіше у промовах про досягнення, наукові відкриття або інші значущі зміни.

Наступний фразеологізм "*hold ground*" означає зберігати позицію або залишатися стійким у певній ситуації, незважаючи на труднощі чи тиск [CALD]. Має пряме (фізичний бій) і переносне значення (відстоювання своїх переконань). Перекладається як: «*утримати позицію*» (часто у військовому контексті), «*стояти на своєму*», «*зберігати стійкість*».

Ще один часто використовуваний фразеологізм "*to read between the lines*", який означає розуміти підтекст, вловлювати прихований зміст, який прямо не сказаний, але мається на увазі [ODCE]. Часто вживається, коли йдеться про інтерпретацію емоцій, мотивацій або прихованих намірів. На українську мову перекладається так: «*читати між рядків*» (найбільш поширений переклад), «*розуміти прихований сенс*».

Наступний фразеологізм "*play with fire*" означає діяти ризиковано, займатися чимось небезпечним [CALD]. Вираз акцентує на свідомому чи легковажному ставленні до небезпечних ситуацій. Найчастіше використовується як попередження або застереження. На українську передається як «*грати з вогнем*». Можливі варіанти перекладу: «*ризикувати надто сильно*», «*ходити по тонкому льоду*».

Фразеологічна одиниця "*hit the nail on the head*" означає зробити чи сказати щось абсолютно правильно, точно висловити суть справи [CID]. Найчастіше ФО використовується для схвалення чи похвали. Переклад на українську може виглядати так: «*влучити в яблучко*» (найпоширеніший варіант), «*попасти в точку*».

Наступний фразеологізм “*at the end of the day*” означає підсумовування або резюмування головної ідеї після обговорення [CALD]. Його часто використовують в ЗМІ, щоб перейти до висновків чи найважливіших моментів, або щоб логічно завершити думку. Перекладається на українську мову так: «*врешті-решт*», «*зрештою*», «*у підсумку*».

Фразеологізм “*to jump on the bandwagon*” означає приєднатися до чогось популярного або модного, особливо якщо це робиться з прагненням бути як усі чи отримати вигоду [ODCE]. Походить з США 19-го століття, коли політичні кампанії використовували вагони з оркестром (“bandwagon”), для привернення уваги виборців. Перекладається як «*піддатися моді*», «*стати на хвилю популярності*».

“*On the back burner*” означає відкласти щось на другий план, зосередившись на більш важливих завданнях або пріоритетах [CID]. Походить з кулінарії, де каструлі на дальніх конфорках (“back burner”) зазвичай залишаються менш пріоритетними. Варіантами перекладу є: «*відкласти на потім*», «*відкласти на задній план*», «*залишити в довгій шухляді*».

Наступною ФО є “*go the extra mile*”, яка означає зробити більше, ніж очікується, докласти додаткових зусиль для досягнення мети [CALD]. На українську мову перекладається як: «докласти максимум зусиль», «*перевершити сподівання*», «*зробити все можливе*».

Фразеологізм “*the last straw*” (повна форма “the last straw that broke the camel’s back”) означає останню краплю терпіння, подію або обставину, яка стала вирішальною у серії дрібних проблем і спричинила емоційний вибух чи кризу [CALD]. Варіантами перекладу на українську є: «остання крапля», «*чаша терпіння переповнилася*». Зазвичай ФО використовується для опису кризових або конфліктних ситуацій.

Наступний фразеологізм “*to pull the wool over someone’s eyes*” означає обдурити когось, ввести в оману чи приховати правду [ODCE]. Вважається, що він з’явився у 17-18 столітті, коли носіння перук (зроблених із вовни) було

популярним. Якщо перука сповзала на очі, це могло символізувати нездатність бачити правду. Перекладається на українську ФО так: «*замилювати очі*», «*водити за ніс*», «*вводити в оману*». Застосовується зазвичай в контекстах, де йдеться про шахрайство або хитрощі.

Фразеологізм "*to steal someone's thunder*" означає привласнити чужі ідеї, заслуги або увагу, яку заслуговував інший [CALD]. Перекладається так: «*перейняти чужі лаври*», «*привласнити чужий успіх*», «*вкрасти славу*» або «*затьмарити когось*».

Фразеологізм "*to make a long story short*" означає, що оповідач збирається розповісти лише найголовніше, уникаючи зайвих деталей [ODCE]. Українською перекладається як: «*коротко кажучи*», «*якщо коротко*».

Наступний фразеологізм "*to walk on air*" означає бути дуже щасливим [CID]. Цей вираз асоціюється з відчуттям легкості та радості, коли здається, що ти буквально літаєш. Перекладається таким чином: «*літати на крилах щастя*», «*бути на сьомому небі від щастя*» (відповідник), «*літати в небесах*».

ФО "*to let sleeping dogs lie*" означає залишити все, як є, не порушуючи спокійної ситуації, навіть якщо вона є проблемною [CALD]. Походить з спостереження, що краще не турбувати собаку, яка мирно спить, щоб уникнути можливих проблем. На українську вираз можна передати так: «*не буди лихо, поки воно спить*» (відповідник), «*не провокуй проблеми*».

Наступний фразеологізм "*to get cold feet*" означає раптово злякатися або втратити впевненість перед важливим рішенням чи подією [CALD]. Вираз асоціюється з фізичним відчуттям холоду, яке може виникати через страх або нервове напруження. На українську перекладається як: «*струсити*», «*злякатися*», «*втратити рішучість*».

Фразеологізм "*had a chip on his shoulder*" означає, що людина відчуває образу або має комплекс неповноцінності, який спонукає її бути агресивною або шукати приводу для конфлікту [ODCE]. Походить з давньої традиції, коли дерев'яний шматок ("chip") клали на плече як символ готовності до бійки —

якщо хтось його зіб’є, це буде сигналом до суперечки. Варіантами перекладу є: «*нести камінь на душі*», «*носити образу в душі*», «*шукати приводу для сварки*».

Фразеологізм “*kick the bucket*” [CALD] є евфемізмом, який означає «*померти*». Походження виразу є предметом дискусій, але імовірно, що фраза виникла в англійських селах, де “bucket” означало поперечину, до якої прив’язували тварин перед забоєм. Переклад на українську може бути таким: «*дати дуба*» (неформальний варіант), «*померти*», «*відійти у вічність*», «*піти у кращій світ*».

Фразеологізм “*sweep under the rug*” означає приховувати проблему чи неприємну ситуацію, замість того щоб вирішувати її. Походження цього виразу просте: момент, коли хтось замітає сміття під килим, щоб воно не було помітним. Переклад може виглядати так: «*замітати під килим*», «*заплющувати очі на проблему*».

Ще одна ФО “*has been caught red-handed*” означає бути спійманим на гарячому [CALD]. Походження має зв'язок з давньою шотландською юридичною практикою, де “red-handed” означало бути спійманим з доказами, як-от закривавленими руками після злочину. Українською перекладається як: «*спіймати на гарячому*», «*застати зненацька*», «*спіймати на місці злочину*». Вираз підходить для різних контекстів, але найчастіше зустрічається в статтях пов’язаних з юридичною, політичною тематикою.

Фразеологізм “*on thin ice*” означає перебувати у ризикованій чи небезпечній ситуації [CALD]. Походить з реального ризику ходіння по тонкому льоду, який може провалитися. Перекладається на українську так: «*ходити по тонкому льоду*» (найчастіше використовується), «*ризикувати*», «*бути в небезпечній ситуації*». ФО часто вживається як в повсякденному спілкуванні, так і в публіцистиці.

Фразеологізм “*to be on cloud nine*” означає бути надзвичайно щасливим, відчувати себе на вершині блаженства [CALD]. Українською перекладається

як: «*бути на сьомому небі від щастя*» (відповідник), «*літати в хмарах від радості*», «*перебувати в стані ейфорії*».

Фразеологізм "*turn a blind eye*" означає свідомо ігнорувати проблему, факт або поведінку, які потребують уваги [ODCE]. На українську мову перекладається як: «*закривати очі*» (на щось), «*робити вигляд, що нічого не сталося*», «*ігнорувати проблему*». ФО часто використовується у соціальних і політичних контекстах.

Фразеологізм "*take the side of*" означає стати на чийсь бік, підтримати когось у конфлікті чи дискусії [CID]. Українською перекладається так: «*стати на чийсь бік*», «*підтримати когось*», «*зайняти чиюсь позицію*».

Наступний фразеологізм "*get hands on*" означає здобути щось, дістати у своє розпорядження. Перекладається як: «*прибрати до рук*», «*здобути*».

"*On the cards*" означає, що щось імовірно станеться або заплановане [CALD]. Виник цей вираз імовірно з практики ворожіння на картах, де вони передбачали майбутнє. Українською переклад може виглядати так: «*не за горами*», «*в планах*», «*ймовірно станеться*». Вираз зазвичай позначає очікування або плани, але не обов'язково позитивні. Найчастіше вживається в повсякденному мовленні чи публіцистиці.

ФО "*to pull all the strings*" означає використовувати свій вплив або зв'язки для досягнення мети [ODCE]. Походить з порівняння з ляльководом, який керує рухами маріонеток, смикаючи за нитки. На українській мові це «*смикати за всі ниточки*», «*тиснути на всі необхідні важелі*», «*використовувати всі зв'язки*». Фразеологізм підкреслює вміння використовувати свої ресурси чи знайомства.

"*Come out swinging*" означає агресивно захищатися або діяти напористо з самого початку [CALD]. Імовірно ФО походить із боксу, де боксер, виходячи на ринг, починає атаку відразу після стартового сигналу. Українською перекладається як: «*рішуче захищати свою позицію*», «*йти в наступ*». ФО часто використовується у спортивному, політичному контекстах.

Фразеологізм “*poke holes*” означає критикувати або знаходити недоліки в ідеї, плані чи аргументі [CALD]. Вираз відображає образ дірок, які підривають цілісність чогось. Варіанти перекладу: «*шукати недоліки*», «*знайти дірки*», «*вказувати на слабкі місця*». Вираз часто використовується в контексті дискусій чи дебатів.

“*Fanning the flames*” означає посилювати конфлікт, провокувати емоції або загострювати ситуацію [CALD]. Образ базується на дії обдування полум’я, щоб воно розгорілося ще сильніше. У перекладі на українську це «*підливати масла у вогонь*», «*підбурювати*», «*підсилювати конфлікт*».

Фразеологізм “*keep nose to the grindstone*” означає наполегливо й старанно працювати, не відволікаючись [CALD]. Образ походить від точильного каменя (“grindstone”), до якого наближали носа, працюючи максимально зосереджено. Варіанти перекладу: «*працювати не покладаючи рук*», «*трудитися до знемоги*», «*викладатися на повну*». Вираз акцентує увагу на дисципліні та зосередженості.

ФО “*make a clean break*” означає повністю розірвати стосунки чи завершити щось без залишкових зобов’язань або прив’язок [ODCE]. У перекладі на українську це «*почати з чистого аркуша*», «*обірвати всі зв’язки*», «*розірвати зв’язки*». ФО акцентує увагу на рішучості залишити минуле позаду.

Фразеологізм “*fish out of water*” означає людину, яка почувається незручно або не на своєму місці в певній ситуації чи оточенні [CALD]. Образ походить від риби, яка поза водою втрачає природне середовище й стає безпорадною. Варіанти перекладу: «*як риба без води*», «*не в своїй тарілці*», «*почуватися чужим*», «*не на своєму місці*». ФО акцентує увагу на відчутті дискомфорту чи розгубленості в нових або незвичних обставинах. Найчастіше використовується для опису соціальних ситуацій або професійних викликів.

Фразеологізм “*to ruffle feathers*” означає дратувати або засмучувати когось своєю поведінкою чи висловлюваннями [CID]. Образ походить від

птахів, у яких скуйовджені пір’я свідчать про знервованість або незадоволення. Українською перекладається як: «*викликати роздратування*», «*порушити спокій*», «*зачепити чиїсь почуття*». ФО акцентує на діях, що порушують гармонію або створюють конфлікт. Часто вживається в контексті якихось дискусій.

Фразеологізм “*sink or swim*” означає ситуацію, де успіх або невдача залежить лише від зусиль і здібностей людини, без зовнішньої допомоги [CALD]. Образ походить із навчання плавання, де або пливеш, або тонеш. Перекладається як: «*пан або пропав*», «*плисти або потонути*», «*випробування на витривалість*». Фразеологізм акцентує увагу на необхідності самостійного подолання труднощів, часто в стресових або незвичних обставинах.

Фразеологізм “*spill the beans*” означає ненавмисно або навмисно розкрити секрет чи інформацію, яку планували тримати в таємниці [CALD]. Переклад на українську може виглядати так: «*розкрити секрет*», «*проговоритися*», «*видати таємницю*», «*розкрити карти*».

Фразеологізм “*to give the cold shoulder*” означає проявляти байдужість до когось, ігноруючи його [CALD]. Образ асоціюється з жестом відстороненості або неприязні. Перекладається на українську як: «*повернутися спиною*», «*проявити холодність*» або «*ігнорувати*».

“*Get the ball rolling*” означає ініціювати дію або почати процес [CALD]. Український переклад «*запустити процес*», «*зрушити справу з місця*» або «*почати дію*» дозволяє зберегти ідею динаміки й активності. Така метафора має зрозумілу конотацію і в МП, оскільки теж натякає на динамічний розвиток, що часто зустрічається в медійному контексті.

“*To be in the driver's seat*” – означає керувати ситуацією [CID]. ФО передає ідею контролю і активного впливу на події. Можливими варіантами перекладу є «*опинитись за кермом*», «*керувати ситуацією*». Вибір конкретного виразу залежить від того, наскільки важливо передати аспект активного впливу на ситуацію.

“*Kill two birds with one stone*” означає досягти двох цілей одночасно [ODCE]. Походить з полювання, коли за один постріл можна було вбити двох птахів, що символізує ефективність та досягнення двох результатів одночасно. Переклад цього фразеологізму на українську мову звучить як «*вбити двох зайців одним пострілом*». Хоча образ змінюється з птахів на зайців, зберігається метафора, зрозуміла для українців.

Фразеологізм “*barking up the wrong tree*” означає, що людина спрямовує свої зусилля на неправильну мету або обирає хибний підхід [CALD]. Українські переклади цього виразу: «*грести проти течії*», «*шукати не там, де треба*», «*звертатися не за адресою*».

Фразеологізм “*to be the spitting image*” означає бути дуже схожим на когось, особливо у зовнішньому вигляді [CALD]. Образ цього виразу вказує на точну фізичну подібність, як ніби людина є копією іншої. Переклад ФО українською мовою — «*як дві краплі води*» або «*точна копія*».

Фразеологізм “*keep fingers crossed*” використовується для вираження сподівань на удачу чи на сприятливий результат [CALD]. Вираз має корені в народних віруваннях, де хрестити пальці означало надію на удачу. Перекладається як «*тримати кулаки*» або «*поставити на удачу*». Переклад «*тримати кулаки*» є найбільш вживаним, і він зберігає ту ж саму ідею надії на удачу, адже в українській культурі цей жест асоціюється з добрими побажаннями і удачею.

“*Wipe off the map*” означає знищити, повністю викреслити з існування або ліквідувати [CALD]. Переклад: «*стерти з лиця землі*» або «*знищити*». Обидва варіанти зберігають потужне значення фрази, передаючи ідею повного знищення або ліквідації.

Фразеологізм “*to turn the tide*” означає змінити хід подій на краще або здійснити поворот у ситуації, часто в контексті боротьби або конкуренції, коли відбувається значна зміна напрямку, що веде до перемоги чи успіху [ODCE]. На українську ФО перекладається як: «*змінити хід подій*», «*переломити*

ситуацію».

Фразеологізм "*taking part in*" означає брати участь у чому-небудь, бути частиною якоїсь діяльності або процесу [CALD]. Перекладається як: «*брати участь у*», «*приймати участь у*». Обидва варіанти в українській мові звучать природно і зберігають основне значення виразу.

"*Took a breath*" у буквальному сенсі описує, коли роблять глибокий вдих або перепочивають. У переносному значенні фразеологізм вказує на момент паузи, розслаблення або збирання думок перед виконанням наступного кроку [CALD]. Перекладається як: «*зробити перепочинок*», «*зробити паузу*», «*глибоко вдихнути*». Наприклад, у текстах ЗМІ цей вираз допомагає створити атмосферу розслабленості чи напруження перед вирішальною розповіддю чогось важливого.

Фразеологізм "*draw conclusions*" є поширеним виразом, який означає процес аналізу фактів або обставин для формування висновку [CALD]. Його буквальний переклад «*робити висновки*» відповідає і переносному значенню. В журналістських текстах цей вираз використовується для акцентування логічності або обґрунтованості результатів. В українській мові найчастіше перекладається як «*зробити висновки*» або «*робити висновки*».

Фразеологізм "*cut corners*" використовується для позначення економії часу, ресурсів чи зусиль, іноді з порушенням стандартів або правил [CALD]. У прямому перекладі означає «*зрізати кути*», але в МП для передачі цього змісту доречніші варіанти, такі як «*економити (на якості)*», «*робити абияк*», «*працювати на швидку руку*» або «*спрощувати процес*». Цей вираз особливо актуальний у ЗМІ в контексті статей з теми бізнесу чи управління, де негативний відтінок пов'язаний із нехтуванням деталями або стандартами.

"*To take with a grain of salt*" має значення, яке закликає ставитися до отриманої інформації зі скептицизмом або обережністю [ODCE]. Буквальний переклад «*взяти із зерном солі*» не має сенсу в МП, тому зазвичай його передають фразами «*сприймати з часткою сумніву*», «*ставитися з*

обережністю» або «*перевіряти інформацію*». У сучасному використанні цей фразеологізм часто зустрічається у розмовній мові, медіа або текстах, які акцентують на недостовірності або перебільшеності фактів.

“*Burn the midnight oil*” означає працю допізна, коли приходиться жертвувати сном [CID]. Буквально його можна перекласти як «*спалювати опівнічну олію*», що відсилає до історичного контексту, коли для роботи вночі використовували лампи на олії. В українському перекладі найдоцільніше передати зміст вислову варіантами «*працювати до пізньої ночі*», «*працювати до знемоги*», «*засиджуватися за роботою*» або «*працювати ночами*». У журналістських текстах цей фразеологізм створює образ наполегливості чи перевтоми.

Фразеологізм “*to walk on eggshells*” описує стан обережності або страху зробити чи сказати щось невірне, щоб уникнути конфлікту або неприємної ситуації [CALD]. Буквальний переклад «*ходити по яєчній шкаралупі*» допомагає уявити, наскільки обережними повинні бути дії. Доречний переклад на українську: «*діяти з обережністю*», «*обережно поводитися*», «*бути надто обачним*» або «*ходити навшпиньки*». У журналістиці ФО застосовується для підкреслення психологічної напруги.

ФО “*on the edge of one’s seat*” вказує на стан сильного хвилювання, напруги або захоплення, часто коли людина з нетерпінням очікує на щось [CALD]. У буквальному значенні це «*на краю сидіння*», що відображає людину в емоційному напруженні. В українському контексті цей вираз можна перекласти як «*затамувавши подих*», «*у напруженому очікуванні*» або «*з хвилюванням*». Він часто зустрічається у кіноогляді або спортивній журналістиці.

“*Call the shots*” використовується для опису ситуації, коли хтось приймає ключові рішення або контролює події [ODCE]. Буквальний переклад «*робити постріли*» не використовується, тому найкраще передати його значення як «*керувати*», «*приймати рішення*», «*віддавати накази*» або «*бути головним*».

Цей фразеологізм є поширеним у діловій лексиці, політичних текстах.

Фразеологізм "*in hot water*" використовується щоб описати скрутне становище або проблеми через свої дії [CID]. Буквальний переклад «*у гарячій воді*», але для передачі сенсу краще обрати «*потрапити в халепу*», «*мати проблеми*» або «*опинитись в скрутному становищі*».

"*To break the ice*" використовується коли знімається напруженість або незручність у спілкуванні, особливо на початку розмови чи знайомства [CID. У буквальному сенсі переклад «*розбити лід*» може бути зрозумілим, але частіше використовується варіант «*зняти напруженість*», «*розрядити атмосферу*». Фразеологізм широко вживається як у формальних, так і у неформальних текстах.

"*In the eye of the storm*" [CALD] у прямому сенсі описує фізичне перебування у центрі бурі чи циклону. У переносному – коли людина опиняється у центрі конфлікту, кризи чи напруження. Варіантами перекладу є «*у центрі подій*», «*у центрі уваги*», «*у самому розпалі*».

"*Burned to the ground*" [CALD] у буквальному значенні описує повне знищення чогось вогнем («*згоріти дощенту*»). У переносному значенні він використовується для метафоричного зображення руйнування або повного краху, зокрема в особистих, соціальних чи фінансових аспектах. Перекладається як «*зруйновано дощенту*», «*спалено й розтрощено вщент*» або «*знищено повністю*».

"*Do our best*" використовується для вираження максимально можливих зусиль, що докладаються людиною або групою [CALD]. Буквальний переклад — «з*робити все можливе*» — повністю відповідає сенсу виразу і в МП. У стилістичному плані цей фразеологізм є нейтральним і широко застосовується у різних жанрах, включаючи офіційні документи, публіцистику, розмовну мову та художні тексти.

"*To bite the bullet*" використовується, коли хтось приймає складне, але необхідне рішення або справляється з неприємною ситуацією, проявляючи

мужність [CALD]. Історично вираз походить з медицини, коли пацієнтам доводилося кусати кулю під час болісних процедур без анестезії. В українській мові доцільно використовувати такі варіанти перекладу: «*зціпити зуби*», «*зібратись з духом*», «*змиритися*», «*прийняти виклик*».

Фразеологізм "*set things in stone*" вказує на остаточність або незмінність певного рішення, угоди чи плану [CALD]. У буквальному перекладі не використовується. Тут підходять такі українські відповідники, як «*закріпити*», «*остаточно вирішити*», «*винести остаточний вердикт*» або «*затвердити*». Цей фразеологізм часто зустрічається у текстах ЗМІ у діловій та офіційній тематиці.

"*Burst into tears*" використовується для опису моменту, коли людина раптово і сильно починає плакати [CALD]. У буквальному перекладі фраза звучить як «*вибухнути сльозами*». Фразеологізм часто зустрічається у художніх текстах, але і у публіцистиці також, адже має експресивний характер. Варіанти перекладу: «*розплакатися*», «*залитися сльозами*».

"*Dragging its feet*" означає затягування з виконанням певної задачі або навмисне гальмування процесу [CALD]. У буквальному перекладі він звучить як «*тягнути ноги*», що передає уявлення про повільність і небажання діяти. В українській мові відповідниками можуть бути фрази «*затягувати*», «*гальмувати*» або «*зволікати*». Фразеологізм часто зустрічається у політичній чи юридичній лексиці в ЗМІ.

Фразеологізм "*pull their weight*" означає виконувати обов'язки або внесення справедливого вкладу у спільну роботу [CALD]. У буквальному сенсі переклад – «*тягнути свою вагу*». Для передачі значення українською необхідно використовувати такі варіанти: «*виконувати свою частку роботи*», «*вносити вклад*» або «*не ухилятися від обов'язків*». Цей фразеологізм часто застосовується в контекстах ЗМІ, пов'язаних із командною роботою або колективними обов'язками

"*Make a difference*" вказує на те, що певні дії чи зусилля можуть

позитивно вплинути на ситуацію або змінити її [CALD]. Буквальний переклад «*зробити різницю*» не підходить, а отже найкраще передати його як «*змінити ситуацію*», «*внести зміни*» або «*серйозно змінити*». Використовується ФО у соціальних, мотиваційних чи освітніх текстах ЗМІ.

"*From the face of the earth*" означає зникнення чогось або когось [CID]. В українській мові доречними перекладом є «*стерти з лиця землі*», «*зникнути назавжди*», «*зникнути безслідно*». Також може використовуватись словосполучення «*спалена земля*» у контексті війни, адже техніка «спаленої землі» є відомим військовим терміном, що описує тактику знищення всього на певній території.

Фразеологізм "*paid attention to*" використовується для позначення акцентування уваги на чомусь або концентрації на певному об'єкті, дії чи проблемі [CALD]. Найдоцільніше використовувати такий переклад: «*звернути увагу*», «*зосередитися*», «*зайнятися*» (кимось або чимось серйозно) або «*приділити увагу*». Цей фразеологізм є стилістично нейтральним і широко використовується у публіцистиці, розмовній мові і т. д.

"*Hit a snag*" вказує на раптову перешкоду, проблему або ускладнення [ODCE]. В українській мові варто застосовувати такі варіанти перекладу, як «*зіткнутися з труднощами*», «*натрапити на труднощі*» або «*загальмувати*».

"*Loss of life*" [ODCE] є метафоричним описом загибелі людей, який використовується у формальній або стриманій лексиці, зокрема у новинах, офіційних заявах чи звітах. В МП доречно використовувати фрази «*загибель людей*», «*людські втрати*», «*втрата людських життів*» або «*жертви*». Переклад такий як «*смерть*», «*смертельний випадок*» не є доцільним, адже подібні терміни часто виключаються з текстів медіа, адже існує цензура. Фразеологізм особливо поширений у текстах ЗМІ, де важливо зберігати нейтральний тон або уникати емоційно забарвлених висловлювань.

"*Take root*" буквально описує процес укорінення рослини, а у переносному значенні — закріплення ідей, звичаїв чи традицій у певному

середовищі [CALD]. В українській мові переклад цього фразеологізму такий: «*вкоренитися*», «*прижитися*» або «*закріпитися*».

Фразеологізм "*paint a picture of*" означає створення образу або детального опису ситуації, людини чи події [CALD]. У буквальному перекладі «*намалювати картину*» (наприклад, подій) зберігається і метафоричний сенс, але в українській мові доцільніше використовувати варіанти «*описати*», «*створити уявлення*», «*зобразити*». В деякому контексті може бути переклад «*вважають*». Ця ФО часто зустрічається у журналістських, художніх чи офіційних текстах, де потрібна образність та деталізація.

"*To throw in the towel*" означає визнання поразки або відмову від подальшої боротьби [CALD]. Історично він походить з моментів, де кидання рушника символізувало капітуляцію. В українській мові варіантами перекладу є «*здатися*», «*опустити руки*» або «*визнати поразку*».

"*Breaking its word*" означає порушення обіцянки або домовленості [CID]. У буквальному перекладі – «*порушувати своє слово*». В українській мові варіантами перекладу також є «*порушити обіцянку*», «*не дотримати слова*» або «*не виконати зобов'язання*». ФО часто використовується у діловій, політичній чи юридичній лексиці в текстах ЗМІ для акцентування на ненадійності чи порушенні етичних норм.

ФО "*under pressure*" буквально описує стан фізичного тиску, а у переносному значенні — психологічний або соціальний вплив, який змушує когось діяти у складних обставинах [CID]. Перекладається як «*під тиском*», «*зазнавати тиску*», «*у стресовій ситуації*», «*під примусом*».

"*To take pleasure in*" використовується для позначення насолоди або задоволення, яке людина отримує від певної діяльності чи ситуації [ODCE]. У буквальному перекладі «*отримувати задоволення в чомусь*». Це цілком передає зміст фразеологізму, але в залежності від стилю та контексту можливі варіанти перекладу «*насолоджуватися*», «*радіти*».

"*Take a deep look*" використовується для позначення глибокого аналізу

або детального вивчення певного питання чи явища [CALD]. У буквальному перекладі «*поглянути глибоко*», що передає сенс, але українські відповідники звучатимуть природніше: «*ретельно вивчити*», «*глибоко розглянути*», «*заглибитися*» або «*розглянути детально*». Фразеологізм поширений у наукових, ділових та журналістських текстах, де необхідно підкреслити увагу до деталей.

Фразеологізм "*put on hold*" використовується для опису тимчасового призупинення дій, процесів чи планів [CALD]. У буквальному перекладі «*поставити на утримання*», що не звучить природно, тому варто використовувати відповідники «*відкласти*», «*призупинити*» або «*затримати*». Також можливим варіантом є «*покинути*» (в деяких контекстах).

"*Making way*" у буквальному сенсі означає «*робити дорогу*», а у переносному — створення умов для чогось нового [ODCE]. В українській мові переклад такий: «*давати дорогу*», «*поступатися місцем*», «*проторувати шлях*», «*прокладати шлях*».

Висновки до розділу 3

Дослідження англійських фразеологічних одиниць у публіцистичних текстах показало, що при перекладі використовуються різні прийоми: описовий переклад (34%), еквіваленти (28%), аналоги (24%), калькування (13%) та опущення (1%). При перекладі було звернено увагу на змістовність, емоційну забарвленість та адекватність відтворення фразеологічності, що вимагало як знань теоретичної бази, так і творчого підходу до перекладу. Лінгвостилістичні особливості перекладу ФО у ЗМІ демонструють складність та багатогранність процесу передачі виразів з МО на МП. Враховуючи особливості кожного фразеологізму, важливо зберігати його семантичний зміст та емоційну забарвленність.

ВИСНОВКИ

У роботі проведено ґрунтовний огляд і аналіз відповідно до поставлених завдань, з метою виокремлення специфіки перекладу фразеологічних одиниць в англомовних статтях на українську мову. У процесі дослідження здійснено огляд поняття фразеології, особливостей її використання в журналістських текстах, а також прийомів перекладу.

Було виявлено, що фразеологія, залишається маловивченою сферою, що зумовлює необхідність подальших наукових досліджень у цій галузі. Вона є об’єктом численних наукових розвідок, де дослідники підкреслюють важливість вивчення фразеологізмів для розуміння культури та особливостей мов. Питання класифікації фразеологізмів залишається дискусійним, оскільки наукова спільнота ще не дійшла єдиного погляду.

У ході дослідження було детально розглянуто жанр публіцистики та його особливості, зосереджувалась увага на використанні фразеологічних одиниць у таких текстах. Публіцистичні матеріали мають характерні риси: вони базуються на фактах, відзначаються логічністю викладу, але при цьому часто містять емоційні елементи, що робить їх більш захопливими для читача. Основні функції публіцистичних текстів —інформування, розважання, навчання та реклама, завдяки чому вони задовольняють різноманітні запити аудиторії.

Визначено, що фразеологізми мають особливі характеристики, які надають змогу відрізняти їх від усіх інших мовних конструкцій: метафоричність, образність і семантична нерозкладність. Варто зауважити, що ці властивості ускладнюють переклад фразеологізмів, адже зазвичай не мають точного еквівалента в іншій культурі або мові. Перекладач, працюючи з фразеологічними одиницями, повинен володіти високим рівнем творчості, добре орієнтуватися в теорії фразеології обох мов — як оригіналу, так і

перекладу, вміти ідентифікувати фразеологізми у тексті та вловлювати їхнє переносне значення, семантику, а також експресивно-емоційне забарвлення. При перекладі ФО можуть бути застосовані різноманітні прийоми. До них належать: калькування, опущення, еквівалентний переклад, підбір аналога, описовий, комбінований, антонімічний, контекстуальний переклад, буквалізм.

Під час дослідження аналізувалися англомовні статті. Значну роль в них відіграють фразеологізми, які надають тексту емоційної насиченості та допомагають передати складні поняття у доступній формі. Використання таких одиниць у публіцистичних статтях зумовлено кількома причинами: емоційно-експресивна насиченість, підвищення інтересу у читача, евфемістична функція.

У роботі був проведений детальний аналіз перекладу ФО з англійської на українську. При перекладі вдалося передати значення, забарвлення англійських фразеологізмів, зберігаючи при цьому контекст оригінального тексту. Вибір стратегій був обумовлений кількома факторами: специфікою контексту оригіналу, наявністю чи відсутністю прямих українських еквівалентів або аналогів, а також сприйняттям фразеологізмів українською аудиторією.

Серед використаних перекладацьких прийомів найбільш поширеним виявився метод описового перекладу (34%). Він застосовувався, коли в МП не було точного відповідника для англійського виразу. У таких випадках ФО замінювалася з використанням слова або вільного словосполучення, яке передавало основну суть, але іншим виражальним засобом. Метод калькування (13%) використовувався для тих фразеологізмів, елементи яких були зрозумілі для українських читачів, завдяки чому зберігалася близькість до оригінальної форми. Метод підбору еквівалентів (28%) застосовувався тоді, коли у МП існував відповідник. Метод підбору аналогів (24%) дозволив передати образність і метафоричність оригінального виразу, але в іншій формі. Метод опущення (1%) застосовувався лише один раз, коли структура речення

вимагала цього, для збереження зрозумілості, покращення читабельності та уникнення зайвих елементів, які могли б обтяжити сприйняття тексту.

Отже, переклад фразеологічних одиниць у текстах ЗМІ вимагає глибокого розуміння мовної специфіки та культурного контексту. Кожен вираз має свої унікальні особливості, що вимагають збереження семантичної точності, образності та емоційної насиченості. Лінгвостилістичні особливості таких одиниць підкреслюють складність процесу, адже необхідно не лише передати зміст, а й забезпечити природність сприйняття перекладу цільовою аудиторією. Таким чином, перекладач постає посередником, який балансує між точністю та стилістичною гармонією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Авксентьєв Л. Г. Сучасна українська мова. Фразеологія. Харків : Вища школа, 1983. 13 с.

2. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології. Харків : Вища школа, 1987. 75 с.

3. Бабич Н. Д. Фразеологія української мови : навч. посіб. Чернівці : ЧНУ, 2005. 63 с.

4. Баран Я. А. Фразеологія : знакові величини : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2018. С. 41-143.

5. Блашків О. В., Ковальчук Л. О. Способи перекладу фразеологічних одиниць з англійської мови на українську. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.* Сер. Філологія (мовознавство). Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2014. Вип. 20. 181 с.

6. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2016. 282 с.

7. Булаховський Л. А. Нариси з загального мовознавства : навч. посіб. Київ : Рад.шк., 1985. 96 с.

8. Власенко Л. В., Тригуб І. П. Фразеологічні одиниці та їх класифікація. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер. Філологічна. 2019. Вип. 39. 12 с.

9. Володіна Т. С., Рудківський О. П. Загальна теорія перекладу : навч.-метод. посіб. Київ : КНЛУ, 2017. С. 72-180.

10. Дудик П. С. Синтаксис сучасного українського літературного мовлення. Київ : Наукова думка, 1993. 81 с.

11. Дудик П.С. Стилістика української мови. Київ : Видавничий центр

«Академія», 2005. С. 87-89.

12. Єльнікова Н. І. Фразеологія у професійному мовленні правоохоронців. Харків : ХНУВС, 2019. 223 с.

13. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності: (стилістика та культура мови). К. : Довіра, 1999. 282 с.

14. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. К. : Вища школа, 1978. 9 с.

15. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу : навч. посіб. Вінниця : Нова Книга, 2003. С. 137-148.

16. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ : ВЦ «Академія», 2000. С. 242-246 с.

17. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : навч. посіб. Київ : Академія, 2003. С. 45-46.

18. Кравцова І. І. Фразеологізми в сучасній англійській мові : визначення, підходи, класифікації. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2022. № 20. 32 с.

19. Ляшевич Р. О. Фразеологічний образ (прислів’я та приказки) та способи його передачі при перекладі. Київ : КНЛУ, 2019. 18 с.

20. Марковська А. В. Семантичні особливості фразеологізмів у різних варіантах англійської мови. Англістика та американістика. 2013. № 10. 4 с.

21. Марущак І. В. Фразеологічні одиниці з зоонімічним компонентом в українській мові. Дніпро : ДНУ, 2020. 16 с.

22. Науменко Л. П. Практичний курс перекладу з англійської мови на українську : навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2011. 59 с.

23. Новікова Т. В. Переклад фразеологізмів крізь призму теоретичних досліджень. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер. Філологічна. 2015. Вип. 52. С. 203-208.

24. Папіш В. А. Дискусійні питання фразеології у мовознавчих дослідженнях. Ужгород : УжНУ «Говерла», 2009. 79 с.

25. Пилинський М. М., Дзюбишина-Мельник Н. Я., Ленець

К. В. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови. Київ : Наукова думка, 1990. С. 90-216.

26. Пилипинський М.М. Розвиток стилів сучасної української літературної мови. Стиль і час: Хрестоматія. К., 1983. С. 14

27. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Роль фразеологізмів у формуванні культури фахового мовлення майбутніх учителів початкових класів. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. 2018. № 94. 64 с.

28. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. 431 с.

29. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. К. : Либідь, 1992. 13 с.

30. Свешнікова О. В. Особливості перекладу фразеологічних одиниць англійської мови на українську. Київ : Наукова думка, 2014. С. 15-16.

31. Сизонов Д. Ю. Стилістична трансформація фразеологізмів в українських мас-медіа. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.* Сер. Філологія. 2018. Вип. 37. 155 с.

32. Смерчко А. К., Скотна Н. В., Куцик О. А. Фразеологія : онтологічний, культурологічний та контрастивний аспекти. Дрогобич, 2003. С. 161-162.

33. Сороквашина І., Єрьоменко С. В. Особливості передачі фразеологізмів при перекладі художнього тексту з української мови на англійську. Одеса, 2019. 56 с.

34. Соха Л. В. Особливості вживання фразеологічних виразів іноземної мови. Лінгвістика. 2022. № 21. 110 с.

35. Титаренко М. Феномен публіцистики: проблема дефініцій Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2007. Вип.30. С. 46.

36. Царук О. Д. Фразеологізація як засіб формування науково-технічного терміна. *Науковий вісник Чернівецького університету.* Сер. Філологічна. 2014. Вип. 708. 164 с.

37. Юрченко О. С. Формування фразеологічного фонду мови : монографія. Київ : Вища школа, 2018. 178 с.

38. Bally C. Traité de stylistique française. French & European Pubns. 1951. Vol. 2. P. 46-89.

39. Glucksberg S. On the relation between metaphor and simile. New York: Macmillan, 2016. 203 p.

40. Gries S. T. Phraseology and linguistic theory. Phraseology. An Interdisciplinary Perspective. 2008. Vol. 9. 5 p.

41. Halverson S. The concept of equivalence in translation: much ado about nothing. 2007. Vol. 9. P. 207-212.

42. Hockett C. F. A course in modern linguistics. New York : Macmillan, 1958. 621 p.

43. Müldner-Nieckowski P. Wprowadzenie do frazeologii. Warszawa, 2004. S. 14-22.

44. Seidl J., McMordie W. English idioms and how to use them. Oxford : Oxford University Press, 1983. P. 4-6.

45. Smith L. Idioms of English. London, 1990. 96 p.

46. Weinreich U. Problems in the analysis of idioms. Substance and Structure of Language. 1969. Vol. 23. 42 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

47. (ТССУМ) Тлумачний словник сучасної української мови / голов. ред. В. С. Калашник. Харків : Белкар-книга, 2005. 1960 с.

48. (CALD) Cambridge Advanced Learner's Dictionary. Cambridge University Press, 2008. 1798 p.

49. (CID) Cambridge Idioms Dictionary. 2nd Edition. Cambridge University Press, 2006. 505 p.

50. (ODCE) Oxford Dictionary of Current English. Oxford University Press, 2006. 1175 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

51. (AMVRFLBCAQBBC) Andrew Marr vows to ‘ruffle feathers’ on LBC after quitting BBC. URL: https://www.theguardian.com/media/2022/feb/24/andrew-marr-vows-to-ruffle-feathers-on-lbc-after-quitting-bbc (дата звернення: 13.11.2024).

52. (ASRHARTC) Aravinda de Silva is reported to have announced his retirement from Test cricket. URL: http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/sports_talk/2295223.stm (дата звернення: 14.11.2024).

53. (ASTIC) Abuse scandal is tip of the iceberg – campaigner. URL: https://www.bbc.com/news/articles/cew2j0n7q9ro (дата звернення: 10.11.2024).

54. (BBCEHWOAP) BBC employee in hot water over antisemitic posts. URL: https://www.israelnationalnews.com/news/384567 (дата звернення: 14.11.2024).

55. (BDRSAK) Ukraine war: Bodies of dead Russian soldiers abandoned near Kyiv. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61571855 (дата звернення: 01.10.2024).

56. (BHNHRJAP) Biden ‘hit the nail on the head’ in revealing joke about the press. URL: https://www.skynews.com.au/opinion/rita-panahi/biden-hit-the-nail-on-the-head-in-revealing-joke-about-the-press/video/17d02dcf4042f2e28ecf36787a5c809e (дата звернення: 13.11.2024).

57. (BRMTCPSMP) Bullitt reveals MediaTek as chip partner for satellite/mobile phone. URL: https://www.fierce-network.com/tech/bullitt-reveals-mediatek-chip-partner-satellitemobile-phone (дата звернення: 12.11.2024).

58. (BTKTVCB) BT keeps the TV cat in the bag. URL: https://www.theguardian.com/business/2004/may/21/btgroupbusiness (дата звернення: 13.11.2024).

59. (BWSPFPKTBWOS) Beauty: why SPF primers kill two birds with one stone. URL: https://www.theguardian.com/fashion/2017/apr/01/sali-hughes-spf-primers-beauty (дата звернення: 14.11.2024).

60. (CAALHOHFCT) Can Arslan acted like he was in his own horror film, court told. URL: https://www.bbc.com/news/uk-england-gloucestershire-60987019 (дата звернення: 12.11.2024).

61. (CBSMGMBNF) Cricketer Ben Stokes 'mocked gay men before nightclub fight'. URL: https://www.bbc.com/news/uk-england-bristol-45082248 (дата звернення: 13.11.2024).

62. (CRHLP) Caught red-handed lying to the people. URL: https://www.theguardian.com/society/2004/jan/27/birdflu.publichealth (дата звернення: 13.11.2024).

63. (DBICOBP) Democrats backed into a corner over Biden's performance. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c9wv8292g2yo (дата звернення: 13.11.2024).

64. (DPMTO) Ukraine war: Drone pilots mark targets for new offensive. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62578235 (дата звернення: 06.10.2024).

65. (DSTC) Depressed, stressed: teachers in crisis. URL: https://www.theguardian.com/education/2008/aug/31/teaching.teachersworkload (дата звернення: 13.11.2024).

66. (DWRTCEU) Donbas: Why Russia is trying to capture eastern Ukraine. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-60938544 (дата звернення: 06.10.2024).

67. (EBWTDS) Education barking up wrong tree, deputy says. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c8783k48rvmo (дата звернення: 14.11.2024).

68. (EFLTBU) The exes forced to live together after breaking up. URL: https://www.bbc.com/worklife/article/20221103-the-exes-forced-to-live-together-after-breaking-up (дата звернення: 13.11.2024).

69. (FOWLMRSPFC) Fish out of water: why Léon Marchand is right to

snub popular French chatshow. URL: https://www.theguardian.com/sport/article/2024/aug/10/leon-marchand-france-paris-olympics-swimming (дата звернення: 13.11.2024).

70. (FSRMM) From street rat to music mastermind. URL: https://www.bbc.com/news/articles/ckg74zn1dy9o (дата звернення: 14.11.2024).

71. (FSWBLD) The family separated by war in both life and death. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61866727 (дата звернення: 01.10.2024).

72. (GELSTHLCOBOSP) General election: Labour says Tories have let the cat out of the bag over schools policy. URL: https://www.theguardian.com/politics/2010/apr/26/general-election-2010-education (дата звернення: 13.11.2024).

73. (GSWTU) Germany's Scholz wobbles on tanks for Ukraine. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61604329 (дата звернення: 27.10.2024).

74. (HCUEHW) How can Ukraine export its harvest to the world? URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61583492 (дата звернення: 01.10.2024).

75. (HPGEMCWEKBBCC) He was prepared to go the extra mile – Cresswell work ethic key to bouncing back from City calamity. URL: https://www.nytimes.com/athletic/1325231/2019/10/28/he-was-prepared-to-go-the-extra-mile-cresswell-work-ethic-key-to-bouncing-back-from-city-calamity/ (дата звернення: 12.11.2024).

76. (IESMURSBAS) In the Eye of the Storm: Modernism in Ukraine, 1900-1930s review – a small yet blazing act of solidarity. URL: https://www.theguardian.com/artanddesign/article/2024/jul/07/in-the-eye-of-the-storm-modernism-in-ukraine-1900-1930s-royal-academy-london-review-a-small-yet-blazing-act-of-solidarity (дата звернення: 14.11.2024).

77. (IHPFFGAW) Israel and Hezbollah play with fire as fears grow of another war. URL: https://www.bbc.com/news/articles/cv22wz7e2z2o (дата звернення: 12.11.2024).

78. (IOVRNB) In the Oceans, the Volume Is Rising as Never Before. URL:

https://www.nytimes.com/2021/02/04/science/ocean-marine-noise-pollution.html (дата звернення: 12.11.2024).

79. (IRTQNK) Irpin: Russia's reign of terror in a quiet neighbourhood near Kyiv. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61667500 (дата звернення: 15.10.2024).

80. (ISBGD) Ukraine war: 'I had to stay below ground for more than 60 days'. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61494853 (дата звернення: 15.10.2024).

81. (IWGW) It Will Get Worse! URL: https://www.7newsbelize.com/sstory.php?nid=12459 (дата звернення: 12.11.2024).

82. (JBWSBNFLT) Jump on the Bandwagon of a Winning Super Bowl N.F.L. Team? URL: https://www.nytimes.com/2018/02/03/travel/super-bowl-winning-nfl-team-not-these-cleveland-browns-fans.html (дата звернення: 12.11.2024).

83. (KEWYPBNG) Kenya elections: Women and young people break new ground. URL: https://www.bbc.com/news/av/world-africa-40937959 (дата звернення: 10.11.2024).

84. (LHSSSH) Lincoln hosts spooky skeleton spectacle for Halloween. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c0lp8rk047po (дата звернення: 10.11.2024).

85. (LR) Live Reporting. URL: https://www.bbc.com/news/live/world-europe-62717569 (дата звернення: 12.11.2024).

86. (MMRHGSPOFU) Maturing makes you realize how grade school has it all planned out for us. URL: https://thelinknewspaper.ca/article/take-the-bull-by-the-horns (дата звернення: 10.11.2024).

87. (MMSXHQOGIL) Musk to move SpaceX and X HQ over gender identity law. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c1vd097z7rvo (дата звернення: 12.11.2024).

88. (MRRRO) Ukraine war: Melitopol residents resist Russian occupation.

URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61525477 (дата звернення 01.10.2024).

89. (MWERSCPRABBCLS) Media will have to ‘walk on eggshells’ as result of Sir Cliff privacy ruling against the BBC, lawyers say. URL: https://pressgazette.co.uk/publishers/broadcast/media-will-have-to-walk-on-eggshells-as-result-of-sir-cliff-privacy-ruling-against-the-bbc-lawyers-say/ (дата звернення: 14.11.2024).

90. (NCOSMGBOMAVP) Not crying over spilt milk: GoBoat operator moving on after viral prank. URL: https://www.southbanklocalnews.com.au/not-crying-over-spilt-milk-goboat-operator-moving-on-after-viral-prank/ (дата звернення: 14.11.2024).

91. (NKCHKNG) North Korean Crypto Hackers Keep Nose to the Grindstone. URL: https://www.bankinfosecurity.com/north-korean-crypto-hackers-keep-nose-to-grind-a-21013 (дата звернення: 13.11.2024).

92. (NSFCMA) Nato summit: Five challenges for the military alliance. URL: https://www.bbc.com/news/world-61924778 (дата звернення: 15.10.2024).

93. (OPBLSDL) On pensions, it's best not to let sleeping dogs lie. URL: https://www.irishnews.com/tags/let-sleeping-dogs-lie/ (дата звернення: 13.11.2024).

94. (OSVPSWM) Ukraine war: Olaf Scholz says Vladimir Putin does not see war as mistake. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62907923 (дата звернення: 27.10.2024).

95. (PRFPEPCD) Pakistan Raises Fuel Prices as Economic and Political Crisis Deepens. URL: https://www.nytimes.com/2022/05/27/world/asia/pakistan-fuel-price-crisis.html (дата звернення: 14.11.2024).

96. (RAKDCI) Ukraine war: Russian assault on key Donbas city intensifies. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61547756 (дата звернення: 27.10.2024).

97. (REMW) Ukraine war: Russian retreat exposes military weaknesses. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62914958 (дата звернення:

27.10.2024).

98. (RLSBEU) Russia 'looting' steel bound for Europe and UK, says Metinvest boss. URL: https://www.bbc.com/news/business-62252704 (дата звернення: 01.10.2024).

99. (RMWPPD) Russia must withdraw to pre-invasion position for a deal. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61359228 (дата звернення: 10.11.2024).

100. (RSBR) The Russians said beatings were my re-education. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61683513 (дата звернення: 27.10.2024).

101. (RSLTPSTP) Russian-speakers in Latvia told to pick sides in test of patriotism. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62592714 (дата звернення: 06.10.2024).

102. (RWNFD) Russia's war is now focused and defensive. URL: https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/nov/08/russiaswar-is-ukraine-winter-colder-russian-troops (дата звернення: 12.11.2024).

103. (SBMMWWA) Shepherd Bushiri: Meeting the man who ‘walks on air’. URL: https://www.bbc.com/news/world-africa-43245126 (дата звернення: 12.11.2024).

104. (SDPCR) Shell is delivering on promise of 'consistent' returns. URL: https://www.ft.com/content/358728ad-f69b-48f0-99f7-bb5943314110 (дата звернення: 12.11.2024).

105. (SJLV) Ukraine war: Shock and joy in newly liberated villages. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62869157 (дата звернення: 27.10.2024).

106. (SMMFRF) Social media misinformation 'fanned riot flames'. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c70jz2r4lp0o (дата звернення: 13.11.2024).

107. (SMWKNAFFU) State Media Warns Khamenei Not to Add Fuel to the Fire of Uprising. URL: https://www.ncr-iran.org/en/news/anews/iran-news-state-media-warns-khamenei-not-to-add-fuel-to-the-fire-of-uprising/ (дата звернення: 10.11.2024).

108. (SSARDP) Sink or swim attack on the rights of disabled people. URL:

https://www.theguardian.com/society/2016/nov/13/sink-or-swim-attack-on-the-rights-of-disabled-people (дата звернення: 13.11.2024).

109. (SSMPMTDRRT) Swing state map: Polls move in Trump’s direction, but the race remains tight. URL: https://www.opb.org/article/2024/10/16/swing-state-analysis-harris-and-trump-stay-tied-but-the-momentum-is-his/ (дата звернення: 13.11.2024).

110. (SSSBC) Scissor Sisters spill the beans on their comeback. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c8xpe8vdr5eo (дата звернення: 13.11.2024).

111. (SWSSNTR) Search for woman swallowed by 8m sinkhole now 'too risky'. URL: https://www.bbc.com/news/articles/ced1zzvn0j1o (дата звернення: 14.11.2024).

112. (TAHCWACHA) Trump-appointed head of consumer watchdog asks Congress to hamstring his agency. URL: https://www.washingtonpost.com/news/business/wp/2018/04/03/head-of-consumer-watchdog-asks-congress-to-weaken-his-powers/ (дата звернення: 14.11.2024).

113. (TDESRMHIW) The double-edged sword of revealing mental health issues at work. URL: https://www.bbc.com/worklife/article/20231015-the-double-edged-sword-of-revealing-mental-health-issues-at-work (дата звернення: 13.11.2024).

114. (TDJCAOGCC) Titanic director James Cameron accuses OceanGate of cutting corners. URL: https://www.bbc.com/news/world-us-canada-65994707 (дата звернення: 14.11.2024).

115. (TECEHRWE) Tighter export controls on electronics could hamper Russia's war effort – report. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62464459 (дата звернення: 06.10.2024).

116. (TLDCDTPHT) Trump lawyer and Daniels clash as defense tries to poke holes in testimony. URL: https://www.theguardian.com/us-news/live/2024/may/09/donald-trump-trial-hush-money-stormy-daniels-testifies-latest-updates?page=with:block-

663cf50e8f081423da2b34a6&filterKeyEvents=false (дата звернення: 13.11.2024).

117. (TLL) The look a like. URL: https://www.bbc.com/ukchina/simp/elt/english_now/2014/07/140721_tae_523_lookalike_story (дата звернення: 14.11.2024).

118. (TYDAYBL) Talk to Your Doctor About Your Bucket List. URL: https://www.nytimes.com/2018/02/08/well/live/talk-to-your-doctor-about-your-bucket-list.html (дата звернення: 13.11.2024).

119. (UCSABWBOTD) Unions don't call the shots anymore – but we'd all be better off if they did. URL: https://www.theguardian.com/commentisfree/2022/feb/10/unions-do-not-call-shots-all-better-off-if--did (дата звернення: 14.11.2024).

120. (UKCAGCSCSCM) UK cannot afford to give 'cold shoulder' to China, says City minister. URL: https://www.theguardian.com/business/article/2024/may/20/uk-cannot-afford-to-give-cold-shoulder-to-china-says-city-minister (дата звернення: 13.11.2024).

121. (UKREUODSJCJ) UK will rejoin the EU one day, suggests Jean-Claude Juncker. URL: https://www.theguardian.com/world/2017/mar/10/jean-claude-juncer-uk-rejoin-eu-one-day-brexit (дата звернення: 10.11.2024).

122. (UKSUMRS) Ukraine war: UK to send Ukraine M270 multiple-launch rocket systems. URL: https://www.bbc.com/news/uk-61701055 (дата звернення: 15.10.2024).

123. (UPWNR) Ukraine's prosecutors wrestle with a new role: war crimes investigators. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61749877 (дата звернення: 27.10.2024).

124. (UTGWTU) Ukrainian troops getting weapons training in UK. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61988615 (дата звернення: 15.10.2024).

125. (UUCS) Ukraine is under constant stress - First Lady Olena Zelenska. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62334879 (дата звернення: 01.10.2024).

126. (UWSTS) Ukraine war student-turned-soldier: 'Friends die in your arms'. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61624557 (дата звернення: 27.10.2024).

127. (VCCGCFTAC) Vince Cable: Cameron 'got cold feet' on tax avoidance crackdown. URL: https://www.theguardian.com/politics/2016/apr/08/vince-cable-david-cameron-cold-feet-tax-avoidance-crackdown (дата звернення: 13.11.2024).

128. (WBWGFC) Ukraine war: WTO boss warns of global food crisis. URL: https://www.bbc.com/news/business-61727651 (дата звернення: 15.10.2024).

129. (WHPTPR) Will Helsinki prove a turning point for the Republicans? URL: https://www.ft.com/content/19415d54-8c05-11e8-b18d-0181731a0340 (дата звернення: 10.11.2024).

130. (WHSMR) War in Ukraine: We are holding on, say Mykolaiv residents. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-61687586 (дата звернення: 15.10.2024).

131. (WIDHWW) Why Indians are debating a 70-hour work week. URL: https://www.bbc.com/news/world-asia-india-67269976 (дата звернення: 14.11.2024).

132. (WMTBEASDKAIFF) We must not turn blind eye to antisemitism, says Dutch king after attacks on Israeli football fans. URL: https://www.bbc.com/news/articles/cx2y33ee1klo (дата звернення: 13.11.2024).

133. (WMWHRAD) Ukraine war: West's modern weapons halt Russia's advance in Donbas. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62317366 (дата звернення: 15.10.2024).

134. (WMWPPJ) Why many women prioritise their partners' jobs. URL: https://www.bbc.com/worklife/article/20230620-why-many-women-prioritise-their-partners-jobs (дата звернення: 12.11.2024).

135. (WPPNB) Ukraine invasion: Would Putin press the nuclear button? URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-60551140 (дата звернення:

06.10.2024).

136. (WTIUNCRGSW) World on ‘thin ice’ as UN climate report gives stark warning. URL: https://apnews.com/article/un-climate-change-report-ipcc-guterres-science-30d8451c0f3fb7b8a857e3ed4fd01172 (дата звернення: 13.11.2024).

137. (WWDEBBB) We want Diwali events back bigger and brighter. URL: https://www.bbc.com/news/articles/c4gpz9n7jyro (дата звернення: 13.11.2024).

138. (YAUWTAPWDYD) Your Angry Uncle Wants to Talk About Politics. What Do You Do? URL: https://www.nytimes.com/interactive/2019/11/26/opinion/family-holiday-talk-impeachment.html (дата звернення: 13.11.2024).

139. (ZNWKGR) Zaporizhzhia nuclear workers: We're kept at gunpoint by Russians. URL: https://www.bbc.com/news/world-europe-62509638 (дата звернення: 29.10.2024).

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of the translation of English phraseological units into Ukrainian in the journalistic genre.

The object of the study is English phraseological units used in the context of journalistic texts. The subject of the research focuses on the specifics of translating these phraseological units into Ukrainian.

The main aim of the paper consists in determining the features, selecting various methods, and solving problems that arise when translating English phraseological units into Ukrainian in journalistic texts. It determined the accomplishment of such objectives as:

- clarifying the definition of the term “phraseological unit” and analysing the approaches to its classification;
- exploring the essence of the journalistic genre;
- investigating the peculiarities of the translation of phraseological units;
- conducting a translation analysis of the phraseological units;
- determination of linguostylistic features of phraseological units.

The work offers a detailed analysis of the translation methods used for English phraseological units in journalistic texts. The study proves that descriptive translation is the most commonly applied method. Calquing and analogical translation are also used, especially in cases where direct equivalents are unavailable. The analysis demonstrates the complexity of phraseological units translation, particularly when cultural differences and stylistic nuances must be accounted for, emphasizing the importance of context in selecting the appropriate translation strategy.

The scientific novelty of the research lies in the fact that it is the first study to explore the translation of phraseological units in modern journalistic materials.

Keywords*: phraseological units, idioms, translation methods, lexical unit, journalistic genre, linguostylistic features.*

Декларація

академічної доброчесності

здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ

Я, Міщенко Лілія Олександрівна, студентка 2 курсу магістратури, форми навчання заочна, факультету іноземної філології, спеціальність 035 «Філологія», освітньо-професійна програма переклад (англійський), адреса електронної пошти liyalemann6969@gmail.com,

– підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Специфіка перекладу англомовних фразеологічних одиниць українською мовою у публіцистичних текстах» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлена;

– заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

– згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____ Підпис _____ ПІБ (студент) Міщенко Л. О.